Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0130

ELi 2024. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine – Euroopa välisteenistus

1. Euroopa Parlamendi 29. aprilli 2026. aasta otsus Euroopa Liidu 2024. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta, X jagu – Euroopa välisteenistus (2025/2150(DEC))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse Euroopa Liidu 2024. aasta üldeelarvet[1],

– võttes arvesse Euroopa Liidu 2024. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet (COM(2025)0359 – C10-0150/2025)[2],

– võttes arvesse Euroopa välisteenistuse aastaaruannet eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile 2024. aastal tehtud siseauditite kohta,

– võttes arvesse kontrollikoja aastaaruannet eelarveaasta 2024 eelarve täitmise kohta koos institutsioonide vastustega[3],

– võttes arvesse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 287 tehtud kontrollikoja kinnitavat avaldust[4] 2024. aasta raamatupidamiskontode usaldatavuse ja nende aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta,

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 314 lõiget 10 ning artikleid 317, 318 ja 319,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrust (EL, Euratom) 2018/1046 (mis käsitleb liidu üldeelarve

---

1 ELT L, 2024/207, 22.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.
2 ELT C, C/2025/4944, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.
3 ELT C, C/2025/5409, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.
4 ELT C, C/2025/5407, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012)[5], eriti selle artikleid 59, 118 ja 260–263,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2024. aasta määrust (EL, Euratom) 2024/2509 (mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid)[6], eriti selle artikleid 59, 118 ja 266–269,

– võttes arvesse nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsust 2010/427/EL (millega määratakse kindlaks Euroopa välisteenistuse korraldus ja toimimine)[7], eriti selle artiklit 8,

– võttes arvesse kodukorra artiklit 102 ja V lisa,

– võttes arvesse väliskomisjoni arvamust,

– võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A10-0053/2026),

1. annab heakskiidu komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja tegevusele Euroopa välisteenistuse 2024. aasta eelarve täitmisel;

2. esitab oma tähelepanekud alltoodud resolutsioonis;

3. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus ja resolutsioon, mis on selle lahutamatu osa, Euroopa välisteenistusele, nõukogule, komisjonile, kontrollikojale, Euroopa Ombudsmanile ja Euroopa Andmekaitseinspektorile ning korraldada nende avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas* (L-seerias).

---

5 ELT L 193, 30.7.2018, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

6 ELT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

7 ELT L 201, 3.8.2010, lk 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj.

2. Euroopa Parlamendi 29. aprilli 2026. aasta resolutsioon tähelepanekutega, mis on Euroopa Liidu 2024. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa, X jagu – Euroopa välisteenistus (2025/2150(DEC))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse oma otsust Euroopa Liidu 2024. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta, X jagu – Euroopa välisteenistus,

– võttes arvesse kodukorra artiklit 102 ja V lisa,

– võttes arvesse väliskomisjoni arvamust,

– võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A10-0053/2026),

A. arvestades, et eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse raames soovib eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon rõhutada, et liidu institutsioonide demokraatlikku legitiimsust tuleb tugevdada ning selleks tuleb suurendada läbipaistvust ja parandada aruandekohustuse täitmist ning rakendada tulemuspõhise eelarvestamise põhimõtet ja personalijuhtimise head tava;

B. arvestades, et Euroopa välisteenistus vastutab Brüsselis asuva peakorteri halduskulude haldamise ning liidu 145 delegatsiooni ja büroo võrgustiku eest;

C. arvestades, et Euroopa välisteenistuse vastutusala on laiendatud nii, et see hõlmab mitmete teenustaseme kokkulepete kaudu ka liidu delegatsioonides töötavate komisjoni töötajate halduskorraldust;

D. arvestades, et ametisse nimetavale asutusele personalieeskirjadega antud volitusi kasutab Euroopa välisteenistuse töötajate suhtes komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja;

E. arvestades, et eelarve täitmist reguleeritakse finantsmääruse ja Euroopa välisteenistuse eelarve täitmise sise-eeskirjaga (edaspidi „sise-eeskiri“);

F. arvestades, et sise-eeskirja kohaselt tegutseb Euroopa välisteenistuse peasekretär Euroopa välisteenistuses volitatud eelarvevahendite käsutajana ning vahendite haldamise eest vastutav peadirektor on peamine edasivolitatud eelarvevahendite käsutaja;

G. arvestades, et liidu delegatsioonide ülesanne on võrgustike ja partnerluste loomise kaudu esindada kogu maailmas liitu ja selle kodanikke ning propageerida liidu väärtusi;

H. arvestades välisteenistuse omapära, mis tuleneb selle laadist ja

päritolust, kuna välisteenistus loodi nõukogu ja komisjoni endiste välissuhete osakondade töötajate baasil ja sellesse integreeriti liikmesriikide diplomaadid;

I. arvestades, et liidu välistegevuse tulemuslikkus ja kulutõhusus sõltuvad tihedast koordineerimisest liikmesriikide diplomaatiliste esinduste ja võrgustikega, eelkõige kolmandates riikides, kus nii Euroopa välisteenistus kui ka liikmesriigid on alaliselt kohal, et vältida struktuuride ja kulude dubleerimist;

1. märgib, et Euroopa välisteenistuse eelarve kuulub mitmeaastase finantsraamistiku rubriiki 7 „Euroopa avalik haldus“, mille maht oli 2024. aastal 13,3 miljardit eurot (mis moodustab 6,9 % liidu kogueelarvest); märgib, et Euroopa välisteenistuse hallatav ligikaudu 1 239 miljardi euro suurune eelarve moodustab 2024. aastal ligikaudu 9,54 % liidu kõikidest halduskuludest;

2. märgib, et Euroopa Kontrollikoda (edaspidi „kontrollikoda“) kontrollis oma aastaaruandes eelarveaasta 2024 kohta (edaspidi „kontrollikoja aruanne“) valimit, mis koosnes 70st haldusrubriiki kuuluvast tehingust (2023. aastal kontrolliti sarnasel arvul tehinguid); märgib lisaks, et halduskulud sisaldavad personalikulusid, sealhulgas pensionikulusid, mis 2024. aastal moodustasid umbes 69 % kõigist halduskuludest, ning hoonete, seadmete, energia, side- ja infotehnoloogiaga seotud kulusid, ning et kontrollikoja aastatepikkune töö näitab, et üldiselt on need kulud väikese riskiga;

3. märgib, et 70 tehingust 16 (23 %) sisaldas vigu, kuid kontrollikoja hinnangul jääb veamäär kolme kvantifitseeritud vea põhjal alla olulisuse piirmäära;

4. märgib kontrollikoja aruande põhjal, et kontrollikoda kontrollis Euroopa välisteenistuse tehtud 15 makset, mille puhul kontrollikoda leidis kaks kvantifitseeritavat viga; seejuures üks viga oli seotud olulise lepingumuudatusega, mille puhul hankemenetlust ei korraldatud ning hankemenetluse järgset avalikustamiskorda ei kohaldatud, ning teine viga puudutas makset, mis oli seotud vale vahetuskursi kasutamisega rendimakse kirjendamisel; väljendab heameelt meetmete üle, mida Euroopa välisteenistus on nende probleemide lahendamiseks võtnud;

Eelarve haldamine ja finantsjuhtimine

5. märgib, et Euroopa välisteenistuse 2024. aasta lõplik eelarve oli 880 165 703 eurot, mis oli 2023. aasta eelarvest 7,09 % suurem; märgib, et Euroopa välisteenistuse kasutada oli ka 359,1 miljoni euro suurune summa (sealhulgas sihtotstarbelised tulud ja ülekantud summad), mille komisjon eraldas selleks, et katta liidu delegatsioonides töötava komisjoni personali halduskulud; märgib peale selle, et Euroopa välisteenistus sai täiendavaid

kindlasummalisi sissemakseid, et katta liidu delegatsioonides ja ühistes tööpaikades töötavate Euroopa Arengufondi töötajate ühised kulud, ning muid ühispaiknemis- ja muude lepingute alusel makstud summasid; märgib, et Euroopa välisteenistuse hallatava eelarve kogusumma oli seega 2024. aastal 1 239,3 miljonit eurot (kulukohustuste assigneeringud), mida oli eelnenud aastaga võrreldes 4,43 % rohkem;

6. märgib, et 2024. aastal oli jooksva aasta kulukohustuste assigneeringute eelarve täitmise määr (pärast ümberpaigutamisi) 100 %, kuid maksete oma 88,4 % (2023. aastal 91,9 %); märgib, et keskmine makseaeg oli 13,43 päeva, kuid 10,69 % 2024. aastal tehtud maksete koguarvust (mis vastab kokku 57 357 324 eurole) moodustasid hilinenud maksed, mille tulemusel oli 2024. aastal viiviste summa 37 862,61 eurot; kutsub Euroopa välisteenistust üles jätkama pingutusi elektrooniliste maksete arvu suurendamiseks ja töövoogude digiteerimiseks, eelkõige seoses elektrooniliste arvetega liidu delegatsioonides;

7. märgib, et Euroopa välisteenistus teavitas eelarvepädevaid institutsioone kahest finantsmääruse artikli 29 lõike 1 kohasest eelarve ümberpaigutamisest ja tegi artikli 29 lõike 4 kohaselt iseseisvalt 10 ümberpaigutamist kogusummas 53,6 miljonit eurot; märgib, et ümberpaigutamiste peamine eesmärk oli suurendada 33,78 miljoni euro võrra liidu delegatsioonide hoonete ja nendega seotud kulude eelarverida 3 0 0 3, 1,7 miljoni euro võrra sisustus- ja turvalisusega seotud töid käsitlevat eelarverida 2 0 0 2 ning 1,37 miljoni euro võrra lähetatud riiklikke sõjalisi eksperte käsitlevat eelarverida 1 2 0 5; märgib, et ümberpaigutamiste tulemusel oli Euroopa välisteenistuse peakorteri lõplik eelarve 349,2 miljonit eurot ja liidu delegatsioonide lõplik eelarve 530,9 miljonit eurot;

8. märgib, et Euroopa välisteenistus seisis 2024. aastal silmitsi mitme eelarve täitmisega seotud probleemiga, mis tulenesid Venemaa ebaseadusliku Ukraina-vastase agressioonisõja suurest mõjust, inflatsioonisurvest, ebasoodsatest valuutakurssidest ja töötasudega mitteseotud kulude 2 % ülempiirist, mis tõi liidu delegatsioonide jaoks kaasa 33 miljoni euro suuruse puudujäägi, mis piiras märkimisväärselt nende tegevussuutlikkust; märgib rahuloluga, et Euroopa välisteenistus tegeles nende probleemidega, kombineerides strateegilisi sääste ja ümberjaotamisi / eelarve ümberpaigutamisi; märgib, et kärped mõjutasid peamiselt lähetuste ja esindamise, taristu ja julgeoleku eelarvet; tunneb muret selle pärast, et eelarvepiirangud võivad mõjutada Euroopa välisteenistuse kohustust hoolitseda oma töötajate eest, eelkõige seoses taristu hooldamise ja julgeolekustandarditega delegatsioonides; väljendab heameelt parandusmeetmete paketi üle, kuid kordab oma nõudmist, et eelarve oleks kooskõlas Euroopa välisteenistuse vajaduste ja eesmärkidega; kutsub Euroopa välisteenistust üles seadma iga-aastaseid eesmärke hilinenud maksete ja viivisekulude vähendamiseks ning standardima

täielikult e-arveldamise ja e-hangete töövooge delegatsioonides; tunnistab, et kõik liidu institutsioonid peavad parandama oma eelarve haldamist, võttes teenuseosutajatega lepingute sõlmimisel muu hulgas arvesse hinnavolatiilsust, eriti energiasektoris;

9. võtab Euroopa Parlamendi eelarvekontrollikomisjoni (CONT) koosolekul 17. novembril 2025 toimunud komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja kuulamise (edaspidi „kuulamine“) põhjal teadmiseks, et Euroopa välisteenistus on viimastel aastatel seisnud silmitsi märkimisväärsete eelarvepiirangutega, samas on institutsioonile antud üha ulatuslikumad volitused ning ta on kandnud 145 delegatsiooni võrgustikuga seoses suuremaid kulusid ja tema vajadused on suurenenud; peab kahetsusväärseks, et Euroopa välisteenistuse alarahastamist ei ole struktuurselt käsitletud; toetab Euroopa välisteenistuse seisukohta, et ülesanded ja vahendid on ebavõrdsed, mis tekitab märkimisväärseid probleeme Euroopa välisteenistuse suutlikkusele oma eesmärke täielikult täita ning liidu välis- ja julgeolekupoliitika tegevuskava tulemuslikult toetada, vähendades seega liidu välispoliitika tulemuslikkust kiirete geopoliitiliste muutuste ajal ning liidu usaldusväärsust üleilmse osalejana; kutsub Euroopa välisteenistust üles seadma esikohale meetmed, mis annavad liidule ja selle kodanikele selget lisaväärtust, vältides samal ajal tegevusi ja projekte, mis võivad kahjustada tulemuslikkust ja töötajate heaolu; kutsub Euroopa välisteenistust üles leevendama töötajate nappust liidu delegatsioonides, eelkõige ametikohtadel, mille puhul esineb keerulisi julgeoleku- või geopoliitilisi probleeme, ning suurendama värbamismenetluste puhul läbipaistvust ja vastutust;

10. kutsub kontrollikoda üles viima läbi Euroopa välisteenistuse põhjaliku tulemusauditi, et hinnata selle tegevuse tõhusust võrreldes OECD riikide diplomaatiliste teenistustega; nõuab, et selles auditis tehtaks kindlaks valdkonnad, kus Euroopa välisteenistus pakub ainulaadset ja asendamatut lisaväärtust, ning valdkonnad, kus tema tegevus kattub liikmesriikide tegevusega; kutsub samal ajal Euroopa välisteenistust üles tegema oma ülemaailmse võrgustiku kulude-tulude analüüsi ja seadma prioriteediks vahendid delegatsioonidele riikides, mis aitavad selgelt kaasa liidu otsestele huvidele, nagu majanduslik jõukus, energiajulgeolek, piirikaitse ja ebaseaduslike rändevoogude ennetamine; nõuab selgete ja mõõdetavate tulemusnäitajate kehtestamist, et näidata liidu kodanikele pakutavat kulutõhusust, ning nõuab, et Euroopa välisteenistus lõpetaks kõik tegevused või lähetused, mis on nende hindamiste põhjal hinnatud mittetulemuslikeks või üleliigseks;

11. märgib lisaks, et 2024. aastal lükati investeeringud kinnisvarasse ja IT-projektidesse edasi ja praktikantide arvu vähendati; võtab teadmiseks Euroopa välisteenistuse seisukoha, et need piirangud võivad lõppkokkuvõttes mõjutada liidu ülemaailmset kohalolekut;

hoiatab, et investeeringute jätkuv edasilükkamine ja töötajate vähendamine võivad kahjustada Euroopa välisteenistuse hoolsuskohustust, eelkõige seoses töötajate ohutuse, vaimse tervise ja turvalisusega suure riskiga lähetustel; kutsub Euroopa välisteenistust üles esitama kriitilise tähtsusega IT-, küberturvalisuse ja hoolsuskohustuse taristu investeeringute kava, mis hõlmab kulude-tulude analüüsi ja eeldatavat tegevusmõju, et vältida korduvaid edasilükkamisi, mis vähendavad tõhusust ja töötajate ohutust;

12. märgib, et komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja juhtimisel hallatava Euroopa rahutagamisrahastu rahaline ülemmäär suurenes 12 miljardilt eurolt 2023. aastal 17 miljardi euroni 2024. aastal ning täiendavad 5 miljardit eurot on ette nähtud Ukraina sõjaliseks toetamiseks; rõhutab, et Euroopa rahutagamisrahastu märkimisväärne suurendamine nõuab suuremat läbipaistvust ja parlamentaarset järelevalvet; nõuab, et eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile esitataks korrapäraselt struktureeritud aruandeid riskijuhtimise, seirekorra ning liidu väärtuste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse järgimise kohta; kutsub Euroopa välisteenistust üles tegema koostööd komisjoni laienemise ja idanaabruse peadirektoraadiga (DG ENEST), et tagada toimiv järelevalve ja Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate projektide seire; tunnistab, et Euroopa rahutagamisrahastu on geopoliitilise konkurentsi ajastul rahu tagamiseks vajalik vahend, mille eesmärk on luua stabiilsus ja seada sisse ühtne Euroopa kaitsekoostöö;

13. võtab eelarvekontrollikomisjoni 2024. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitlevale küsimustikule (edaspidi „küsimustik“) Euroopa välisteenistuse antud vastuste põhjal teadmiseks, et Euroopa välisteenistus algatas nii oma peakorteris kui ka liidu delegatsioonides 2024. aastal kokku 71 hankemenetlust, mis hõlmasid suure maksumusega lepinguid, st üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/24/EL[1] sätestatud piirmäära 143 000 eurot asjade ja teenuste puhul; märgib, et neist menetlustest 63 olid edukad ning allkirjastati 63 lepingut, samal ajal kui kaheksa menetlust ebaõnnestusid; märgib, et uue finantsmääruse jõustumisega 29. septembril 2024 on kolmandates riikides asuvate liidu delegatsioonide hankemenetluste haldamist lihtsustatud, kuna kehtestati eraldi ülemmäärad väga väikese, väikese ja keskmise maksumusega lepingutel, millega käsitleti pikaajalist probleemi, mis on seotud kohalike ettevõtjate piiratud suutlikkusega täita liidu hanke-eeskirjade keerukaid nõudeid; eeldab, et need lihtsustused vastavad hankemenetluste osas paremini nii vastuvõtvate riikide kui

---

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

ka liidu delegatsioonide vajadustele, ilma et see piiraks läbipaistvuse, konkurentsi ja pettusevastaste kaitsemeetmete kõrgeimate standardite järgimist; kutsub Euroopa välisteenistust üles hindama nende muudatuste mõju veamääradele ja usaldusväärsusega seotud riskidele ning selle kohta aru andma;

14. võtab teadmiseks asjaolu, et 2024. aastal loodi spetsiaalne rakkerühm, et parandada Euroopa välisteenistuse hankemenetlusi nii peakorteris kui ka delegatsioonides; on teadlik, et siseauditi osakond viis 2024. aastal läbi nõustamistegevuse, mille eesmärk oli anda sõltumatu ülevaade hankemenetlusest, mille tulemusi arutatakse praegu vastutavate teenistustega; kutsub Euroopa välisteenistust üles avalikustama selle läbivaatamise järeldused ja tuvastatud probleemide lahendamiseks võetud meetmete loetelu;

15. märgib, et 2024. aasta lõpus oli liidu delegatsioonides ühispaiknemiskohti liikmesriikide ja muude liidu partneritega kokku 137, mida on ühe võrra vähem kui 2023. aastal; märgib, et kõigist ühispaiknemiskohtadest asus 2023. aastal 45 ühispaiknemiskohta liikmesriikides ja partnerriikides ning 92 teiste liidu partnerite juures, seejuures ühispaiknemiskohad moodustasid 9 % liidu delegatsioonide kogu büroopinnast ja puudutasid rohkem kui pooli liidu delegatsioone (80), mis näitab Euroopa välisteenistuse hoonete haldamise edukat optimeerimist, aga ka partnerite suurenenud huvi ruumide jagamise vastu kolmandates riikides ja ühispaiknemise tähtsust diplomaatilistes küsimustes;

16. võtab küsimustiku põhjal teadmiseks, et lähetuste eelarve oli 2024. aastal 21 582 843 eurot, mis on ligikaudu 2,33 % suurem kui 21 091 935 eurot 2023. aastal (ajakohastatud summa); märgib, et Euroopa välisteenistusel ei ole komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja lähetuste ja reiside jaoks eraldi eelarverida ning komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja lähetus- ja reisikulud jagatakse välisteenistuse ja komisjoni vahel lähetuse eesmärgist sõltuvalt; võtab Euroopa välisteenistuse 2023. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitlevas resolutsioonis esitatud Euroopa Parlamendi tähelepanekute järelmeetmete aruande (edaspidi „järelmeetmete aruanne“) põhjal siiski teadmiseks, et Euroopa välisteenistuse sisemises haldussüsteemis eraldatakse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja lähetused ja teda saatvate kolleegide reisid peamisel eelarvereal oleva erieraldise raames; võtab küsimustiku põhjal lisaks teadmiseks, et 2024. aastal ei teinud ametist lahkuv komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ega äsja ametisse nimetatud komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ühtegi Euroopa välisteenistuse rahastatavat lähetust; mõistab järelmeetmete aruande põhjal, et komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja konkureerivad kohustused ja väga

tihe ajakava, mis on sageli tingitud geopoliitilisest olukorrast, teevad tema ametikohustuste täitmiseks vajaliku reisimise regulaarlendude või muude transpordivahenditega mõnikord võimatuks; rõhutab sellegipoolest, et liidu institutsioonide juhid peaksid näitama üldsusele ja kodanikele head eeskuju, eriti kui nad kasutavad oma kohustuste täitmisel liidu vahendeid; rõhutab, et lennuvõimalused tuleks valida usaldusväärse finantsjuhtimise alusel, tingimusel et sellised alternatiivid on kättesaadavad ning päevakorra ja koosolekute toimumiskohaga kooskõlas; rõhutab, et läbipaistvus ja usaldusväärne finantsjuhtimine liidu avaliku sektori vahendite kasutamisel peavad jääma kõigi liidu institutsioonide aluspõhimõtteks;

Sisehaldus ja -kontroll ning tulemuslikkus

17. märgib, et 2024. aastal tuli Euroopa välisteenistusel tulla toime süvenevate poliitiliste ja finantsprobleemidega ning inimõiguste ja õigusriigiga seotud probleemidega aina ebastabiilsemas geopoliitilises keskkonnas, kus valitsevad süvenenud hübriidohud demokraatlikele süsteemidele; märgib, et Venemaa ebaseaduslik agressioonisõda Ukraina vastu ja selle geopoliitilised tagajärjed oli 2024. aastal jätkuvalt põhiteema; rõhutab sellega seoses, kui oluline ja vajalik on, et Euroopa välisteenistus täidaks keskset ja tugevdatud rolli liidu strateegilise autonoomia, vastupanuvõime ja julgeoleku ülesehitamisel, mida tuleks kaitsta ka välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste ning desinformatsioonikampaaniate vastase süstemaatilise ja kindla võitluse kaudu; märgib, et 2024. aastal avaldas Euroopa välisteenistus oma teise aruande välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste ohtude kohta, milles kirjeldati üksikasjalikult 750 vahejuhtumit ja paljastati võltslegitiimsuse operatsioon (Kremli-meelsete üksuste nn infopesu kava), aidates seeläbi kaasa avalikule omistamisele ja strateegilisele teadlikkusele vaenulikust riiklikult toetatavast sekkumisest, ning kasutas Euroopa Parlamendi valimiste usaldusväärsuse kaitsmise kontekstis kiirhoiatussüsteemi välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste keskse koordineerimismehhanismina; võtab teadmiseks identiteedipõhise välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste tuvastamise töövahendi väljalaskmise, iga-aastase välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste kõrgetasemelise konverentsi korraldamise, välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste teemalise ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) käsiraamatu väljatöötamise, et tugevdada ÜJKP missioonide suutlikkust avastada välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumistega seotud rünnakuid ja neile reageerida, ning panuse meedia vastupanuvõime tugevdamisse Kosovos toimunud Euroopa ühendamise meediakogukondade üritusel, millel osales 130 ajakirjanikku ja faktikontrollijat; avaldab suurt tunnustust Euroopa välisteenistusele kampaania EUvsDisinfo eest, mille raames analüüsiti ja paljastati Venemaa püüdlusi

välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste valdkonnas 2024. aastal; märgib murega, et Kremli-meelsete desinformatsioonijuhtumite arv ületas 18 000 juhtu, mis kinnitab lisaks teistele vaenulikele osalejatele eelkõige Venemaalt tuleneva ohu ulatust, püsivust ja strateegilist olemust; märgib, et mõnel liidu delegatsioonil on strateegilise kommunikatsiooni ametnik, kelle ülesanne on analüüsida välisriigist lähtuvaid infomanipulatsioone ja sekkumisi ning nendega tegeleda, kuid luureteabe kogumise suutlikkus jääb liikmesriikide vastutusalasse; rõhutab seetõttu vajadust tugevdatud koordineerimise, struktureeritud teabevahetuse ja tihedama koostöö järele liikmesriikide ja usaldusväärsete partneritega; tunnustab Euroopa välisteenistust välisriigist lähtuvate infomanipulatsioone ja sekkumisi puudutava teabe jagamise ja analüüsimise keskuse loomise eest, et tõhustada koostööd ja ühist olukorrateadlikkust; tunnistab, et need pingutused, mida toetati 2024. aastal strateegilise kommunikatsiooni suutlikkuse suurendamisega 6,12 miljoni euro võrra, tagasid jõulisema, koordineerituma ja terviklikuma kogu liitu hõlmava reageerimise välisriigist lähtuvatele infomanipulatsioonidele ja sekkumistele; julgustab jätkama suutlikkuse suurendamise algatuste kaudu välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste eest kaitsjate võrgustiku arendamist ja laiendamist; rõhutab, et püsiv ja prognoositav rahastamine on oluline, et tagada hübriidohtude ning välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste vastu võitlemisel järjepidevus ja tulemuslikkus; on seetõttu seisukohal, et tuleks teha jõupingutusi, et võidelda tulemuslikult ELi-vastaste desinformatsioonikampaaniate ja narratiivide vastu, mida kasutavad strateegiliselt autoritaarsed ja mitteliberaalsed režiimid, mille eesmärk on õõnestada liidu välistegevust kolmandates riikides;

18. rõhutab, et liidu delegatsioonide võrgustikku tuleb ajakohastada, eelkõige tugevdades Euroopa Liidu luure- ja situatsioonikeskust (EU INTCEN) ja Euroopa välisteenistuse kriisidele reageerimise keskust; rõhutab, et analüüsivõime ja kriisivalmiduse suurendamine nõuab piisavat personali, ajakohast IT-turvalisust ja piisavaid haldusressursse;

19. tuletab meelde strateegilise kompassi ja Euroopa Parlamendi üleskutseid tugevdada liidu luure- ja olukorrateadlikkuse suutlikkust; rõhutab, et liidu kasvavad analüütilised ja kriisiohjevajadused nõuavad EU INTCENile ja Euroopa välisteenistuse kriisidele reageerimise keskusele eraldatud vahendite suurendamist, et tagada neile piisavad vahendid oma volituste täitmiseks üha keerukamas ja nõudlikumas geopoliitilises keskkonnas; rõhutab EU INTCENi keskset rolli integreeritud ja kõiki allikaid hõlmavate analüütiliste hindamiste läbiviimisel, et toetada ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) ning ÜJKP otsuste tegemist, ning rõhutab liidu delegatsioonide võrgustiku potentsiaali, ilma et see piiraks liikmesriikide pädevust, olukorrateadlikkuse peamise panustajana kohapeal juba kättesaadava asjakohase teabe integreerimise kaudu;

on seisukohal, et selgema ja nähtavama eelarveeraldise kehtestamine EU INTCENile võiks suurendada läbipaistvust, demokraatlikku kontrolli ja aruandekohustust eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse raames;

20. väljendab heameelt Euroopa demokraatia kaitsekilbi ja demokraatia vastupanuvõime Euroopa keskuse loomise üle, mis on olulised sammud, et tugevdada liidu suutlikkust võidelda välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste vastu; väljendab heameelt kavatsuse üle laiendada kavandatavat Euroopa demokraatia kaitsekilpi läbirääkijariikidele, tugevdades seeläbi nende suutlikkust reageerida sellistele ohtudele nagu välisriigist lähtuvad infomanipulatsioonid ja sekkumised ning desinformatsioonikampaaniad; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles süvendama koostööd vähekaitstud laienemisprotsessis osalevate riikidega teabealase vastupanuvõime, küberturvalisuse ja hübriidohtude valdkonnas; kutsub Euroopa välisteenistust ja kolmandates riikides tegutsevaid liidu delegatsioone üles veelgi tugevdama oma suutlikkust liidu ÜVJP vastase desinformatsiooni ja propagandaga võitlemisel ja nende tõkestamisel, sealhulgas investeerides välismõjuga võitlemiseks mõeldud teabevahetuskampaaniatesse;

21. rõhutab, et Euroopa välisteenistuse strateegilise kommunikatsiooni ja tulevikusuundade analüüsi osakonnale tuleb eraldada piisavad vahendid, et võidelda desinformatsioonikampaaniate vastu, mida autoritaarsed režiimid, eriti Kreml, kasutavad; tuletab meelde, et Moldovas ja Ukrainas on Venemaaga seotud osalejad kasutanud religiooni, sealhulgas Moskva patriarhaadi alla kuuluvat õigeusu kirikut, demokraatia vastupanuvõime vähendamiseks; rõhutab, kui oluline on tugevdada liidu välistegevuses usupõhist diplomaatiat, ning nõuab Euroopa välisteenistuse jaoks eraldi eelarverida, et toetada dialoogi, edendada religioonidevahelist sallivust ja võidelda usu geopoliitilise väärkasutamise vastu;

22. tuletab komisjonile meelde Euroopa Parlamendi üleskutset anda Euroopa välisteenistuse töötajatele piisavad vahendid usuvabadust käsitleva dialoogi alustamiseks ja muuta see oma välistegevuses oluliseks prioriteediks[2]; kutsub Euroopa välisteenistust üles sellele üleskutsele otsustavalt reageerima ja viima oma ressursid nõutavale tasemele;

23. kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles tugevdama liidu ÜJKP missioone ja operatsioone piisava personali, ressursside ja paindlike volitustega, et julgeolekuprobleemidele tulemuslikult reageerida;

24. rõhutab, kui oluline on jätkata Euroopa Liidu vaatlusmissiooni

---

2 Resolutsioon P10_TA(2025)0086, punkt 83.

Gruusias, et seirata olukorda okupeeritud aladel ning tagada varajane hoiatamine ja aruandlus;

25. kutsub Euroopa välisteenistust piirama poliitilisi kontakte Gruusia Unistuse ametivõimudega rangelt vajalike küsimustega, säilitades samal ajal koostöö Gruusia kodanikuühiskonna, sõltumatu meedia ja akadeemiliste asutustega ning tugevdades seda; rõhutab, kui oluline on jätkata Euroopa normide, demokraatlike väärtuste ja Euroopa suunas liikumise edendamist Gruusia elanikkonna ja demokraatlikele põhimõtetele pühendunud poliitiliste jõudude seas;

26. rõhutab, et liit jätkas 2024. aastal Euroopa välisteenistuse tugeval toetusel Ukrainale Venemaa agressioonisõjale reageerimiseks ulatusliku poliitilise, sõjalise, rahalise, diplomaatilise, humanitaar- ja majandusliku toe andmist; rõhutab, et oluline verstapost oli ELi ja Ukraina ühiste julgeolekualaste kohustuste allkirjastamine 2024. aasta juunis, kusjuures liiduga ühinemine määratleti lõpliku julgeolekutagatisena, et tugevdada Ukraina vastupanuvõimet, heidutust ja pikaajalist stabiilsust; märgib, et Euroopa välisteenistus tegi tihedat koostööd liikmesriikide, G7, NATO ja rahvusvaheliste partneritega, et säilitada ühtsus, jõustada Venemaa vastu suunatud piiravaid meetmeid, hoida ära sanktsioonidest kõrvalehoidmine ja toetada vastutusele võtmise algatusi, viies samal ajal läbi ulatuslikku ülemaailmset teavitustegevust õiglase ja püsiva rahu toetamiseks kooskõlas ÜRO põhikirja ja rahvusvahelise õigusega, nagu Šveitsi rahutippkohtumise järelmeetmed, Ukraina rahuvalemi toetamine, osalemine rahvusvahelises Krimmi platvormis, agressioonikuritegude erikohtu loomise toetamine ning liidu ühinemine Ukraina laste tagasisaatmise rahvusvahelise koalitsiooniga 2024. aasta juunis;

27. kinnitab veel kord, et liidu jätkuv poliitiline, sõjaline, rahaline ja humanitaarabi Ukrainale on Venemaa ebaseadusliku agressioonisõja tingimustes endiselt strateegiline prioriteet ja moraalne kohustus; rõhutab siiski, et Ukrainale antava liidu abi enneolematu ulatus nõuab ka sama enneolematuid kontrolle, jälgitavust ja pettusevastaseid kaitsemeetmeid, et säilitada liidu maksumaksjate pikaajaline poliitiline ja avalik toetus; kutsub Euroopa välisteenistust üles tagama tihedas koostöös OLAFi, Euroopa Prokuratuuri ja kontrollikojaga täieliku reaalajas juurdepääsu teabele kõigi Ukraina toetuseks välja makstud liidu vahendite kasutamise kohta ning andma eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile igal aastal aru avastatud õigusnormide rikkumiste, sissenõudmiste ja parandusmeetmete kohta;

28. tuletab meelde, kui oluline on veelgi tugevdada meie toetust inimõigustele, demokraatiale ja arengule kolmandates riikides naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ finantsraamistiku kaudu; toonitab, et inimõiguste ja demokraatia erirahastamise säilitamine, samuti inimõigustel põhinev lähenemisviis ja inimõiguste süvalaiendamine

kolmandate riikide toetamisel ja partnerluses nendega võib aidata tugevdada liidu positsiooni kogu maailmas ja toetada liidu väärtusi; rõhutab, et liidu digidiplomaatia ressursse tuleks praeguses kiire tehnoloogilise arengu ja geopoliitilise konkurentsi olukorras veelgi suurendada, et eelkõige võidelda digitaalse autoritaarsuse, välissekkumise ning kujunemisjärgus tehnoloogia väärkasutamise vastu; kutsub Euroopa välisteenistust üles tegema süstemaatiliselt riskihindamisi kodanikuühiskonna tegutsemisruumi piirangute kohta partnerriikides ja kolmandates riikides, tagamaks, et liidu rahastamine jõuab asjaomaste sidusrühmadeni; rõhutab, et rohepööret tuleks toetada piisavate rahaliste ja inimressurssidega Euroopa välisteenistuses ja liidu delegatsioonides ning need tuleks järjepidevalt integreerida poliitilistesse dialoogidesse, partnerlustesse ja väliskulutustesse, sealhulgas kolmandates riikides, tagades samal ajal sidususe partnerriikide konkurentsivõime, energiajulgeoleku ja majandusliku vastupanuvõimega;

29. rõhutab, et Euroopa välisteenistus peab tugevdama oma haldus- ja analüüsisuutlikkust kasvava strateegilise tähtsusega piirkondades, sealhulgas Arktikas; nõuab töötajate paremat koolitamist, paremat talitustevahelist koordineerimist ja piisavaid vahendeid, et toetada riskihindamist, olukorrateadlikkust ja koostööd asjaomaste partneritega; rõhutab, et selline suutlikkuse suurendamine peab olema täielikult kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise ja olemasolevate eelarvepiirangutega;

30. võtab järelmeetmete aruande põhjal rahuloluga teadmiseks Euroopa välisteenistuse keskse rolli ja meetmed rahu ja stabiilsuse edendamisel Lähis-Idas, sealhulgas nõudes humanitaarabi takistamatut kättesaadavust ja pidevat ulatuslikku jaotamist kooskõlas rahvusvaheliste humanitaarpõhimõtetega; rõhutab, et humanitaarabi tuleb anda turvalisel, toimival ja depolitiseeritud viisil ning terroristlikud või relvastatud rühmitused ei tohi seda kõrvale suunata ega väärkasutada; märgib, et alates Gaza kriisi puhkemisest on liit kasutanud kõiki olemasolevaid humanitaarvahendeid, et leevendada palestiinlaste kannatusi Gazas ja Jordani Läänekaldal, eraldades alates 2023. aasta oktoobrist 450 miljonit eurot humanitaarabi, sealhulgas esialgne 120 miljoni euro suurune abipakett 2025. aastaks, ning et konkreetselt liidu toetuse puhul Palestiinas on olemasolevad mehhanismid komisjoni kinnitusel „kindlad ja toimivad tõhusalt“, nagu kinnitati 2023. aasta novembris toimunud Palestiinale antava liidu abi finantsläbivaatamisel; märgib lisaks, et 2025. aasta aprillis võttis komisjon vastu Palestiina ulatusliku mitmeaastase programmi, mille maht on 2025.–2027. aastal kuni 1,6 miljardit eurot, et toetada majanduse taastamist, vastupanuvõimet ja juhtimist Jordani Läänekaldal, Ida-Jeruusalemmas ja Gazas, kusjuures sellest rahastamisest antakse Palestiina omavalitsusele kuni 620 miljonit eurot otsest rahalist toetust; märgib, et 2024. aasta mais teatas komisjon 1 miljardi euro suurusest finantsabipaketist, et aidata Liibanonil tulla toime

riigisiseste ja piirkondlike probleemidega; väljendab sellega seoses heameelt komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja poolt kuulamisel väljendatud seisukoha üle, et õigusliku aluspõhimõttena peaks kahju hüvitama selle tekitaja; märgib, et igasugune kahjude põhjalik hindamine on ennatlik seni, kuni juurdepääs Gazale ei ole võimalik; rõhutab siiski, kui oluline on luua tugevad seire- ja aruandlusmehhanismid, sealhulgas usaldusväärne, sõltumatu ja kontrollitav teave, et võimaldada kahju ja vajaduste hindamist niipea, kui juurdepääs on lubatud; kutsub Euroopa välisteenistust üles jätkama kõigi olemasolevate vahendite, sealhulgas humanitaar-, diplomaatiliste ja rahaliste vahendite ning vajaduse korral piiravate meetmete kasutamist, et toetada reeglitel põhinevat rahvusvahelist korda ning edendada piirkonnas püsivat rahu ja julgeolekut;

31. tuletab meelde oma seisukohta liidu 2026. aasta eelarve kohta ning seda, kui oluline on toetada lõunanaabruse piirkonnas poliitilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid reforme, sealhulgas tegeleda kasvavate humanitaarvajadustega, tagades samal ajal, et liidu vahendeid ei eraldata avaliku sektori asutustele, üksikisikutele ega ühendustele, kes on seotud mis tahes liiki terroriliikumistega ja kes tegutsevad otseselt vastuolus liidu põhiväärtustega, sealhulgas islamistlikele, antisemiitlikele, kristlaste- ja islamivastastele liikumistele; tuletab meelde, et Euroopa välisteenistus vastutab poliitiliste suuniste andmise ja strateegilise järelevalve eest liidu välistegevuse üle, samal ajal kui komisjon jääb täielikult vastutavaks rakenduspartneritele ja rahvusvahelistele organisatsioonidele eraldatud liidu eelarvevahendite haldamise, lepingute sõlmimise ja väljamaksmise eest; tuletab meelde, et on esitatud väiteid, et 13 000 UNRWA töötajast Gazas 19 osales Hamasi 7. oktoobri 2023. aasta põlastusväärsetes terrorirünnakutes Iisraeli vastu; võtab teadmiseks ÜRO vastuse nendele väidetele, sealhulgas ÜRO siseauditi talituse (OIOS) algatatud uurimised, mille järel lõpetati ameti huvides ametlikult üheksa töötaja töösuhe, ning Colonna aruandes esitatud soovitused; märgib, et komisjon on teinud koostööd UNRWAga, et tõhustada organisatsiooni neutraalsusprotsesse ja kontrollisüsteeme kooskõlas ÜRO OIOSe uurimiste järeldustega ning seirata UNRWA esitatud tegevuskava kohaldamist; võtab teadmiseks komisjoni hinnangu, et UNRWA on jätkuvalt pühendunud kokkulepitud soovituste rakendamisele ja kõigi liiduga kokku lepitud tingimuste täitmisele rahastamise jätkamiseks 2024. aastal; julgustab sellega seoses komisjoni jätkama osalemist ja hoolikat seiret, et tagada rahastamisel kindlad tagatised neutraalsuse, läbipaistvuse ja vastutuse kohta; märgib, et liit ei rahasta Palestiina õpikuid ja et nende eest ei vastuta ka UNRWA, kes vaatab siiski kõik välja antud õpikud probleemse sisuga tegelemiseks läbi; tuletab meelde, et Palestiina omavalitsus peab eemaldama kõik õppematerjalid ja sisu, mis ei vasta UNESCO standarditele, eelkõige need, mis soodustavad antisemitismi ja õhutavad vägivalda, millega Palestiina lapsed ei tohiks kokku puutuda; tuletab meelde, et eespool nimetatud

õppematerjalidele ei tohi otse ega kaudselt eraldada liidu vahendeid; rõhutab, et liit peaks andma Palestiina omavalitsusele hariduse valdkonnas rahalist toetust tingimusel, et õpikute sisu on kooskõlas UNESCO standarditega vastavalt liidu rahastatud Georg Eckerti instituudi aruande järeldustele, mis viitasid õpikutega seotud keerulisele olukorrale;

32. väljendab sügavat muret 2018.–2022. aasta aruande pärast arvatavate Hamasi sisedokumentide kohta, mille Iisraeli kaitsejõud Gaza sektoris algselt avastasid ning mille salastatus hiljem kustutati ja mida levitati NGO Monitori kaudu, mis väidetavalt näitab Hamasi katseid rahvusvaheliste valitsusväliste organisatsioonide nn garantide kaudu sisse imbuda ja seirata, sealhulgas liidu rahastatavate humanitaarprojektide raames Gaza sektoris; tuletab meelde, et suures osas vastusena Euroopa Parlamendi nõudmistele on alates 2023. aastast veelgi tugevdatud kontrollimehhanisme, sealhulgas eriauditeid, riskianalüüse ja täiendavat välisseiret; rõhutab, et kõiki väiteid liidu maksumaksjate rahaliste vahendite väärkasutamise kohta tuleks hoolikalt kontrollida, ning nõuab tungivalt, et komisjon uuriks kõiki väiteid liidu rahastatavatesse humanitaarprojektidesse mis tahes liiki põhjendamatu sisseimbumise ja mõjutamise kohta ning peataks liidu rahastamise või nõuaks selle tagasi, kui rikkumised on kinnitust leidnud; rõhutab, et mis tahes väited selle kohta, et liidu rahalisi vahendeid väärkasutatakse, suunates need kaudselt ümber terroriorganisatsioonidele, vähendavad liidu abi usaldusväärsust; hoiatab, et relvakonfliktides on desinformatsioon ja infosõda, mida peetakse strateegilistel eesmärkidel, levinud tavad;

33. tuletab meelde, et miljonid inimesed kogu maailmas seisavad oma usutunnistuse või veendumuste tõttu silmitsi diskrimineerimise, tagakiusamise või vägivallaga; julgustab komisjoni ja Euroopa välisteenistust jätkama oma pädevuse piires tasakaalustatud poliitilise tähelepanu, koordineerimise ja läbipaistvuse tagamist usulise vihkamise ja sallimatuse kõigi vormide, sealhulgas kristluse-, islami- ja antisemitismivastase vihkamise käsitlemisel, ning teavitama Euroopa Parlamenti korrapäraselt sellega seoses võetud asjakohastest meetmetest ja kasutusele võetud vahenditest;

34. võtab järelmeetmete aruande põhjal teadmiseks Euroopa välisteenistuse jätkuvad püüdlused toetada dialoogi poliitilise, majandusliku ja sotsiaalse olukorra, õigusriigi ja korruptsioonivastase võitluse üle ning tugevdada demokraatiat ja inimõigusi eri riikides; väljendab heameelt asjaolu üle, et Euroopa välisteenistus ja liidu delegatsioonid jätkavad koostööd riikide haldusasutuste ja institutsioonide, kodanikuühiskonna organisatsioonide, demokraatlikule valitsemistavale ja inimõigustele spetsialiseerunud sidusrühmade, meedia, sotsiaalpartnerite ning rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonide esindajatega; märgib, et inimõiguste ja naiste õiguste, sealhulgas põlisrahvaste õiguste kaitsjate toetamine on üks Euroopa välisteenistuse peamisi

prioriteete kooskõlas liidu inimõiguste ja demokraatia tegevuskavaga aastateks 2020–2027 ning seda edendatakse mitmesuguste tegevuste kaudu, nagu poliitilised dialoogid, poliitiline aruandlus, avalik diplomaatia, mitmepoolsed foorumid ja iga-aastased aruanded inimõiguste rakendamise kohta; kutsub Euroopa välisteenistust ja liidu delegatsioone üles veelgi tugevdama oma tööd abi ning logistilise ja tehnoloogilise toe pakkumisel ning inimõiguste kaitsjatega suhtlemisel kooskõlas inimõiguste kaitsjaid käsitlevate ELi suunistega, pöörates erilist tähelepanu naistele;

35. võtab küsimustiku põhjal teadmiseks, et 2023. aastal loodud üldjuhtimise talitusel on oluline roll Euroopa välisteenistuse juhtimise parandamisel, kuna sellega toetatakse Euroopa välisteenistuse iga-aastaste juhtimiskavade ja iga-aastaste tegevusaruannete koostamist, tugevdatakse riskijuhtimisprotsesse, käsitletakse süsteemseid tegevusega seotud probleeme liidu delegatsioonides ja rakendatakse nn ühe delegatsiooni kontseptsiooni, mille eesmärk on vähendada juhtimise ja aruandluse killustatust ning dokumenteerida korduvad probleemid ja parimad tavad nii peakorteris kui ka liidu delegatsioonides; kutsub Euroopa välisteenistust üles tegelema kiiresti sisekontrolli ja dokumendihalduse puudustega, millele kontrollikoda tähelepanu juhtis, et parandada teabehalduse usaldusväärsust ja tagada järjepidev aruandlus kõigis liidu delegatsioonides;

36. võtab järelmeetmete aruande ja küsimustiku põhjal rahuloluga teadmiseks pingutused, mida Euroopa välisteenistus on teinud feministliku diplomaatia suunas liikumiseks, kuigi liidu välistegevuse suuniste kehtestamisel on põhiroll liikmesriikidel; väljendab eelkõige heameelt meetmete üle, mida on võetud selleks, et kiirendada liidu soolise võrdõiguslikkuse kolmanda tegevuskava (GAP III) kohaste kohustuste täitmist; märgib, et liidu soolise võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse saadik osales püüdlustes lõimida sooline perspektiiv inimõigustealastesse dialoogidesse ning peamistesse mitmepoolsetesse avaldustesse ja resolutsioonidesse; märgib ühtlasi, et sooteadlik juhtimine on jätkuvalt soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise institutsionaliseerimise põhielement; väljendab sellega seoses heameelt soolise võrdõiguslikkuse kontaktisikute ametisse nimetamise üle 2024. aasta novembris; märgib, et soolise võrdõiguslikkuse kolmas tegevuskava kaotab kehtivuse 2027. aastal, ning nõuab tungivalt, et Euroopa välisteenistus töötaks sel eesmärgil välja ambitsioonikama soolise võrdõiguslikkuse neljanda tegevuskava, mis tagaks tugevama seose naiste õiguste ja võimestamise ning ELi välis- ja julgeolekupoliitika vahel ja oleks valmis rakendamiseks alates 2028. aastast;

37. rõhutab, et liit peab suurendama spetsiaalselt soolise võrdõiguslikkuse ning naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava jaoks mõeldud liidu välispoliitika meetmete sihtotstarbelise eelarverea vahendeid, et tagada selliste algatuste järjepidev rahastamine,

millega edendatakse sooteadlikku juhtimist, kaitstakse naiste õigusi ning võideldakse seksuaalse ja soolise vägivalla vastu konflikti- ja konfliktijärgses olukorras; rõhutab, et selline rahastamine on oluline kohalike kodanikuühiskonna organisatsioonide toetamiseks, ohvritele keskendunud toetuse pakkumiseks ning sooliste aspektide integreerimiseks liidu diplomaatilistesse ja julgeolekualastesse pingutustesse;

38. peab valimisvaatlusmissiooni praktiliseks ja mõjusaks välispoliitika vahendiks, mis jääb liidu demokraatia toetamise poliitika ja strateegiate keskmesse; võtab järelmeetmete aruande põhjal teadmiseks, et Euroopa välisteenistusel ei ole kavas laiendada vaatlustegevust kandidaatriikidele ja naaberriikidele, sest vaatlusmissioonid hõlmavad asjakohaselt neid riike, mida juhib OSCE demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo, kes kasutas liiduga sarnast metoodikat ja värbab eksperte sageli samast spetsialistide reservist; kordab siiski oma üleskutset liidule tagada liidu valimisvaatlusmissioonidele piisavad vahendid, sealhulgas eksperditeadmised veebipõhise teabe tervikluse ja valimisvaatlusmeetoditesse sekkumise riskide kohta;

39. võtab järelmeetmete aruande põhjal rahuloluga teadmiseks liidu püüdlused kaitsta 2024. aastal oma delegatsioonide kaudu lapsi konfliktidest mõjutatud piirkondades; väljendab heameelt, et 2024. aastal ajakohastati liidu suuniseid relvakonfliktidest mõjutatud laste küsimuses, millega loodi raamistik lastekaitse tugevdamiseks ja nende vastu suunatud raskete rikkumiste ennetamiseks sõja ajal;

40. tuletab meelde, et Euroopa Parlament tegi 2021. aastal ettepaneku alustada katseprojektiga Euroopa diplomaatilise akadeemia loomiseks eesmärgiga luua liidu välissuhete ja julgeoleku valdkonnas koolitatud Euroopa diplomaatide kriitiline mass ning panna alus Euroopa diplomaatilisele kultuurile, mille eesmärk on suurendada liidu rolli mõjusa välispoliitikas osalejana; märgib, et katseprojekti esimeses etapis, mis hõlmas õppeaastat 2022–2023, osales 42 noort diplomaati, ning teises etapis, mis hõlmas õppeaastat 2023–2024, oli osalisi 50; märgib, et teine etapp koosnes kahest ühesugusest neljakuulisest kursusest, millele järgnes ühekuuline praktika Euroopa välisteenistuse peakorteris Brüsselis; märgib, et kursused ja koolitusprogrammid viis läbi akadeemiline konsortsium, mille moodustasid Euroopa Kolledž Belgias (Brugge) ja Poolas (Natolin); võtab küsimustiku põhjal teadmiseks, et kooskõlas teenuslepinguga EEAS/2022/OP/0168–2023 koostas Euroopa Kolledž lõpparuande, mis sisaldab hinnangut katseprojekti teise etapi kohta; palub, et välisteenistus edastaks selle aruande eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile; võtab Euroopa välisteenistuse 2022., 2023. ja 2024. aasta raamatupidamise aastaaruandeid käsitleva aruande põhjal seoses ELi diplomaatilise akadeemia katseetappide eelarve täitmisega teadmiseks, et Euroopa välisteenistus maksis 2022. aastal välja 831 000 eurot, 2023. aastal

120 000 eurot ja 2024. aastal 862 000 eurot; palub Euroopa välisteenistusel esitada Euroopa Parlamendile eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse raames koopiad kõigist dokumentidest, mis käsitlevad ELi diplomaatilise akadeemia katseprojekti esimese ja teise etapiga seoses korraldatud hankemenetlusi, allkirjastatud lepinguid ja tehtud makseid;

41. märgib ühtlasi, et nõukogu võttis 21. mail 2024 katseetappides saadud kogemustele ja välja töötatud struktuurile tuginedes vastu otsuse asutada täieõiguslik ELi diplomaatiline akadeemia neljaks akadeemiliseks aastaks alates 2024.–2025. aastast ning määrata kursuste ja koolituste korraldamine Euroopa Kolledžile, kusjuures ELi diplomaatiline akadeemia tegutseb komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja vastutusel, kes saab suuniseid juhtkomiteelt, mis koosneb iga liikmesriigi määratud esindajast ning Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni esindajast; märgib selle otsuse põhjal, et kavandatav 1,72 miljoni euro suurune summa hõlmab ajavahemikku 1. juulist 2024 kuni 30. juunini 2025, kusjuures ELi diplomaatilise akadeemiaga seotud kulude haldamise üle teeb välispoliitika vahendite talituse kaudu järelevalvet komisjon;

42. märgib, et pärast üldjuhtimise teenistuse loomist 2023. aastal ajakohastas Euroopa välisteenistus 2024. aastal oma sisekontrolliraamistikku, et kajastada juhtiva juhtimisametniku rolli ja võtta kasutusele sisekontrolli seiremehhanism; võtab küsimustiku põhjal teadmiseks, et Euroopa välisteenistuse sisekontrolliraamistik on kooskõlas komisjoni omaga; märgib, et lisaks oma sisekontrollisüsteemi standardsele iga-aastasele hindamisele tegi Euroopa välisteenistus 2024. aastal küsitluse 167 vastaja/töötaja hulgas, kellel kõigil olid edasivolitatud eelarvevahendite käsutajate kohustused, ning selle uuringu tulemusi arutatakse Euroopa välisteenistuse sisekontrollikomitees kõrgema juhtkonna tasandil; märgib, et küsitluses toodi esile 183 valdkonda, mis vajavad tähelepanu, eelkõige seoses liidu delegatsioonide ees seisvate probleemidega, nagu teadlikkus sisekontrollist ja riskijuhtimisest, kvalifitseeritud töötajate värbamine ja tööl hoidmine ning IT-teenused; väljendab heameelt asjaolu üle, et Euroopa välisteenistus töötas välja tegevuskava seniste probleemide lahendamiseks ja võimalike riskide ennetavaks käsitlemiseks; palub Euroopa välisteenistusel hoida eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni nende küsimustega kursis;

43. innustab Euroopa välisteenistust tugevdama sisekontrolli- ja dokumendihaldussüsteeme, kõrvaldades kontrollikoja tuvastatud puudused, eelkõige need, mis on seotud teabehalduse ja liidu delegatsioonide aruandlusega;

44. märgib, et Euroopa välisteenistus kasutab finantstehingute (kulukohustused, maksed ja sissenõudekorraldused) puhul kahte

eelkontrollimeetodit; märgib, et ühte liiki eelkontroll on detsentraliseeritud, st seda tehakse vastutavast edasivolitatud eelarvevahendite käsutajast sõltumatult maksete puhul, mis on seotud arvetega, mille summa on (2024. aasta seisuga) alla 15 000; märgib, et kõigi muude finantstehingute puhul tagavad asutusesisese eelkontrolli tegevusüksused või liidu delegatsioonid; märgib, et hankemenetluste puhul on olemas ka kaks eelkontrollimeetodit: üks meetod lepingute jaoks, mille maksumus on võrdne direktiivis 2014/24/EL sätestatud piirmääradega või nendest suurem, mille puhul toimub kontroll hanketoimiku eest vastutava osakonna edasivolitatud eelarvevahendite käsutajast sõltumatult, ning teine meetod, mille vastutav osakond tagab asutusesiseselt (väga) väikese ja keskmise maksumusega lepingute puhul;

45. märgib, et finantsvigade puhul vastab avastatud veamäär järelkontrollide käigus avastatud vigadele (pärast makse/tagasinõude tegemist), millel põhinevad allesjäänud vead, mis kajastavad ka vigu, mis eeldatavasti mõjutavad kontrollimata kulusid ja tulusid; märgib, et 2024. aastal oli Euroopa välisteenistuse allesjäänud finantsvigade määr kulude osas 0,03 % ja tulude osas 0,05 %; märgib hankevigadega seoses, et Euroopa välisteenistus ajakohastas 2024. aastal oma järelkontrolli metoodikat, viies selle seeläbi kooskõlla komisjoni hankevigade arvutamise metoodikaga, millega jäetakse kõrvale allesjäänud vea mõiste, samas ei saa hankevigade finantsmõju kvantifitseerida samamoodi nagu finantsvigu; märgib, et selle uue metoodika kohaselt oli hangetes avastatud vigade väärtus 2024. aastal 49 774 108 eurot (2023. aastal 23 392 948 eurot) ehk 4,32 % 2024. aastal auditeeritud andmekogumist (2023. aastal 2,07 %);

46. märgib rahuloluga, et Euroopa välisteenistus tegi 2024. aastal käegakatsutavaid edusamme eri organite, nagu Euroopa välisteenistuse siseauditi talituse, komisjoni siseauditi talituse ja kontrollikoja esitatud täitmata soovituste täitmisel; tunnustab Euroopa välisteenistuse auditi järelevalvekomitee rolli siseauditi osakonna sõltumatuse tagamisel ja siseauditi töö kvaliteedi ning sise- ja välisauditi soovituste järelmeetmete võtmise edukuse seiramisel;

47. märgib siseauditi talituse tehtud auditite seoses, et täitmata soovituste arvu vähendati neljalt kriitilise tähtsusega ja 49-lt väga olulisel soovituselt kolmele kriitilise tähtsusega ja 32-le väga olulisele soovitusele ning vaadati läbi kolm tegevuskava, millest üks tunnistati rahuldavaks; märgib, et ülejäänud kriitilise tähtsusega soovitused on seotud Washingtonis asuva ELi delegatsiooni hoone haldamise auditiga, mis hilines õigusküsimuste tõttu, ning 13 ülejäänud 32-st väga olulisest soovitusest on seotud Euroopa välisteenistuse, personalihalduse ja julgeoleku peadirektoraadi ning individuaalsete maksete haldamise ja maksmise ameti vaheliste teabevoogude auditiga; märgib ka, et siseauditi talitus alustas peakorteri hankemenetluste nõuandva läbivaatamisega, algatas

strateegilise riskihindamise, tegi võrdlusanalüüsi teiste liidu institutsioonidega ning ajakohastas oma ametijuhendit, viies sellega lõpule mitmeaastase auditikava aastateks 2022–2024, ning võttis vajalikud meetmed, et valmistada ette uus strateegiline auditikava algusega 2025. aastal;

48. märgib, et siseauditi talitus viis lõpule kaks auditit inimressursside jaotamise ja Euroopa välisteenistuse pettustevastase strateegia kohta, mille tegevuskavad on elluviimisel, ning algatas 2024. aasta lõpus uue järelkontrollide auditi, millega seotud operatiivtöö jätkus 2025. aastal; kutsub Euroopa välisteenistust üles teavitama eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni edasiminekust seni täitmata siseauditi talituse soovituste rakendamisel 2022. aastal käivitatud Euroopa välisteenistuse hankemenetluste ja lepingute seire auditi järelmeetmetena;

49. võtab Euroopa välisteenistuse 2024. aasta tegevusaruande (edaspidi „Euroopa välisteenistuse 2024. aasta aruanne“) põhjal teadmiseks, et iga liidu delegatsiooni tegevust hinnatakse korrapäraselt (iga 4–5 aasta järel) kontrollimissioonide ja strateegiliste organisatsioonisiseste projektide kaudu; märgib, et 2024. aastal kontrolliti 26 liidu delegatsiooni, mille tulemusel koostati 1 000 soovitust ja nõuannet kontrollitud liidu delegatsioonidele ja peakorteri talitustele, sealhulgas kuus kriitilise tähtsusega soovitust ja ligikaudu 100 väga olulist soovitust; võtab küsimustiku põhjal murega teadmiseks, et kahele liidu delegatsioonile esitati sisejuhtimise kohta kriitilise tähtsusega soovitused; väljendab heameelt asjaolu üle, et Euroopa välisteenistus kohaldas mõlemal juhul rangeid järelmeetmeid ning kuigi üks kontroll on selle keerukuse tõttu endiselt lõpule viimata, toetab Euroopa välisteenistus delegatsiooni aktiivselt lahendamata küsimuste lahendamisel ja nõutavate parandusmeetmete võtmisel;

50. märgib, et Euroopa välisteenistus peab üldjoontes kinni ajakavast, et täita kontrollikoja eriaruandes 02/2024 „Euroopa välisteenistuse koordineeriv roll“ esitatud soovitused tähtajaks, mis on 2025. aasta lõpp; võtab teadmiseks, et kõik hiljuti ametisse nimetatud delegatsioonide juhid said 2024. ja 2025. aastal missioonikirjad ning täiustatud tagasisidemehhanismid ja iga-aastase juhtimiskava protsess on tugevdanud koordineerimist peakorteri ja liidu delegatsioonide vahel; väljendab heameelt Euroopa välisteenistuse teabehaldusstrateegia jätkuva rakendamise üle, sealhulgas koostööplatvormi „HIVE“ täieliku kasutuselevõtu üle, mida kasutab üle 16 500 töötaja; võtab teadmiseks jätkuva töö komisjoni, nõukogu ja liikmesriikidega koostalitlusvõime suurendamiseks ja standarditud salastatuse taseme määramist käsitlevate arutelude edendamiseks; võtab ka teadmiseks, et 2024. aasta septembris viidi lõpule liidu delegatsioonide töökoormuse hindamine, mis oli aluseks sellele järgnenud poliitilisele kokkuleppele liidu delegatsioonide võrgustiku ajakohastamise kohta 2025. aasta mais; võtab teadmiseks, et

Euroopa välisteenistusel on kontrollikoja auditites „seotud teenistuse“ staatus, ning arvestades, et neli auditit (eriaruanded 17/2024, 18/2024, 06/2024 ja 04/2025) viidi lõpule 2024. aastal ning kahe auditiga (eriaruanne 17/2025, 20/2025) alustati 2024. aastal ja need viidi lõpule 2025. aastal; märgib sellega seoses rahuloluga Euroopa välisteenistuse head koostööd komisjoni peadirektoraatidega, keda need auditid puudutavad;

Personal, võrdsus ja töötajate heaolu

51. märgib, et Euroopa välisteenistuses töötas 2024. aastal kokku 2 902 töötajat (v.a kohalikud töötajad), sealhulgas 1 268 ametnikku, 442 ajutist teenistujat, 619 lepingulist töötajat ja 573 lähetatud riiklikku eksperti, võrreldes 2023. aastaga, mil välisteenistuses töötas 2 812 töötajat, sealhulgas 1 245 ametnikku, 450 ajutist teenistujat, 603 lepingulist töötajat ja 514 lähetatud riiklikku eksperti; tuletab meelde, et oluline on pakkuda alalisi töölepinguid, et säilitada oskusi, järjepidevus ja tootlik töökeskkond;

52. võtab Euroopa välisteenistuse 2024. aasta aruande põhjal teadmiseks, et 2024. aasta lõpus töötas Euroopa välisteenistuse 5 355 töötajast 47 % Euroopa välisteenistuse peakorteris ja 53 % liidu delegatsioonides, kusjuures liidu delegatsioonides oli ametis 1 622 kohalikku töötajat; märgib, et kuulamisel väljendasid parlamendiliikmed muret kohalike töötajate väidetava vallandamise pärast teatavates liidu delegatsioonides kohalikku tööõigust nõuetekohaselt järgimata; märgib, et pärast seda kuulamist esitasid eelarvekontrollikomisjoni liikmed kirjalikke lisaküsimusi; võtab nendele küsimustele antud Euroopa välisteenistuse vastuste (edaspidi „teine küsimustik“) põhjal teadmiseks, et 14. mail 2025 kiitis volinike välistegevuse projektirühm heaks liidu delegatsioonide võrgustiku ajakohastamise projekti; märgib, et selle projekti elluviimine hõlmab õigusnõustajatega konsulteerides tehtud hindamistele tuginedes muu hulgas kuue Lääne-Balkani liidu delegatsiooni rahastamise, lepingute ja auditifunktsioonide tsentraliseerimist laienemise ja idanaabruse peadirektoraadi peakorteris ning nendes liidu delegatsioonides rahanduse ja lepingutega tegelevate töötajate arvu vähendamist; märgib, et seoses koondamispaketiga väidab Euroopa välisteenistus, et järgitud on kõiki kohalikust õigusest ja liidu sise-eeskirjadest tulenevaid õigusi, kusjuures majanduslikul põhjusel koondamise finantspaketid on vaatamata kohalike töötajate asjaomastes liidu delegatsioonides väljendatud murele kohaliku õiguse ja liidu õigusaktidega ette nähtud finantspakettide hulgas kõige soodsamad; märgib lisaks, et Euroopa välisteenistus teeb koostöös komisjoniga tihedat koostööd kohaliku õigusbürooga, kes annab suuniseid kõigi kohalike õiguslike nõuete kohta, tagades seeläbi koondamisprotsessi elluviimise täielikus kooskõlas kohaldatava kohaliku tööõigusega; kutsub Euroopa välisteenistust üles konsulteerima kohalike töötajate koondamise kava koostamisel igakülgselt kohaliku töötajate

esindajaga; võtab küsimustikule antud vastuste põhjal murega teadmiseks, et kui liidu delegatsioon paigutatakse ümber teise riiki, näiteks evakueerimise korral (nt kui Sudaani alambüroo kolib Egiptusesse), koondatakse päritoluriigis töötavad kohalikud töötajad ning nende julgeolekut ei tagata; kutsub Euroopa välisteenistust üles leidma elujõulisi lahendusi liidu delegatsioonides lojaalselt töötanud kohalike töötajate julgeoleku ja turvalisuse tagamiseks;

53. väljendab tõsist muret teadete pärast ebapiisava sotsiaaldialoogi kohta ja kaitstud töötajate esindajate lisamise kohta kohalike töötajate hulka, keda on mõjutanud koondamised teatavates liidu delegatsioonides; tuletab meelde, et kohaliku tööõiguse austamine, sotsiaaldialoogiga seotud kohustused ja töötajate esindajate kaitse on hea halduse ja liidu kui tööandja usaldusväärsuse olulised elemendid;

54. rõhutab, et mis tahes restruktureerimisele, ümberpaigutamisele või koondamisele, mis mõjutab kohalikke töötajaid, peab eelnema sisuline konsulteerimine töötajate esindajatega ning sellega peavad kaasnema konkreetsed meetmed kohalike töötajate õiguste, turvalisuse ja väärikuse kaitsmiseks, eelkõige kriisi- või evakuatsiooniolukordades; kutsub Euroopa välisteenistust üles hindama töötajate arvu vähendamise kulutõhusust võrreldes alternatiivsete organisatsiooniliste lahendustega, sealhulgas kohalikke töötajaid mõjutavate koondamiste pikaajalist finants-, tegevus- ja mainemõju, ning andma sellest eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile aru;

55. kutsub Euroopa välisteenistust üles veelgi parandama liidu delegatsioonide julgeolekut, sealhulgas küberturvalisust, füüsilist julgeolekut ja kriisiolukorras evakueerimise suutlikkust, ning andma korrapäraselt aru edusammudest ja kõrvaldamata puudujääkidest.

56. märgib, et 2024. aastal olid 46,60 % kõigist Euroopa välisteenistuse töötajatest naised (2023. aastal 46,80 %); märgib seoses naiste esindatuse ja nende ametikohtadega Euroopa välisteenistuses 2024. aastal, et 40 % olid administraatorid, 63,78 % assistendid, 73,25 % assistendid-sekretärid, 56,70 % lepingulised töötajad ja 26,87 % lähetatud riiklikud eksperdid; võtab Euroopa välisteenistuse 2024. aasta aruande põhjal rahuloluga teadmiseks institutsiooni pingutused naiste suurema esindatuse saavutamiseks juhtivatel ametikohtadel; võtab sellega seoses teadmiseks, et kõrgema juhtkonna ametikohtadel toimus 2024. aastal väike edasiminek (naisi oli 37,30 %, võrreldes 31 %-ga 2023. aastal), kuid keskastme juhtide ametikohtadel toimus 2024. aastal väike tagasiminek (naisi oli 38,70 %, võrreldes 40,40 %-ga 2023. aastal); väljendab heameelt, et naiste esindatus delegatsioonide juhtide ametikohtadel suurenes 35,50 %-lt 2023. aastal 36,10 %-le 2024. aastal; väljendab heameelt naiste arvu järkjärgulise suurenemise üle Euroopa välisteenistuse juhtivatel ametikohtadel, märkides samas, et naised on jätkuvalt

alaesindatud AD tasandil ja üleesindatud AST tasandil ning et soolist tasakaalu keskastme ja kõrgema juhtkonna ametikohtadel nii peakorteris kui ka liidu delegatsioonides ei ole veel täielikult saavutatud; rõhutab, et kuigi institutsioonide organite töötajatele tuleb tagada võrdsed võimalused, tuleb säilitada Euroopa välisteenistuse tipptase ja professionaalsus;

57. võtab järelmeetmete aruande põhjal teadmiseks Euroopa välisteenistuse pingutused saada alaesindatud soo esindajatelt lisataotlusi; väljendab sellega seoses heameelt, et 2024. aastal korraldati neli juhtimiskoolitust sooteadliku juhtimise teemal, kuhu kaasati 80 % Euroopa välisteenistuse kõrgema astme juhtidest, ning 13 juhile, sealhulgas neljale delegatsioonide juhile korraldati täielik 29-tunnine nelja kuu jooksul toimuv programm sooteadliku juhtimise teemal; märgib ühtlasi, et Euroopa välisteenistus lõi oma uue soolise võrdõiguslikkuse teabekeskuste võrgustiku ja moodustas Istanbuli konventsiooni rakkerühma, mis esitas 2024. aastal vahearuande koos tegevuskavaga; võtab teadmiseks liidu soolise võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse saadiku töö soolise perspektiivi integreerimisel inimõigustealastesse dialoogidesse ning peamistesse mitmepoolsetesse avaldustesse ja resolutsioonidesse; kutsub Euroopa välisteenistust üles jätkama ajakohastatud teabe esitamist soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava viimaste arengute kohta aastatel 2021–2025 ning meetmete kohta, mida on võetud, et veelgi edendada naiste osalemist kõigis diplomaatilistes ja poliitilistes dialoogides;

58. võtab teadmiseks Euroopa välisteenistuse pingutused mitmekesise ja representatiivse tööjõu väljakujundamiseks; peab siiski kahetsusväärseks geograafilise tasakaalu ja piirkondliku mitmekesisuse püsivat puudumist Euroopa välisteenistuses, sealhulgas juhtivatel ametikohtadel ja peakorteri põhifunktsioonide puhul; märgib, et 2024. aasta lõpus ei olnud kolmel liikmesriigil (2025. aastal ühel liikmesriigil) endiselt liidu suursaadikut ning viie liikmesriigi suursaadikud täitsid 56 % kõigist liidu suursaadikute ametikohtadest, võrreldes 54 %-ga 2023. aastal; rõhutab, et liidu diplomaatiline teenistus peab kajastama liidu mitmekesisust, et tugevdada legitiimsust, kohalikke teadmisi ja tulemuslikkust; kutsub Euroopa välisteenistust üles koostöös Euroopa Personalivaliku Ametiga (EPSO) ja valikupoliitika eest vastutavate komisjoni talitustega tõhustama sihipärast teavitustegevust alaesindatud liikmesriikides (sealhulgas sihtriikide teabe- ja värbamisüritused), laiendama süsteemi praktika, noorte kutsekavade ja struktureeritud lähetuste kaudu ning parandama sisevaliku õiglust erinevate valikukomisjonide, läbipaistvate kriteeriumide ja alaesindatud rühmade mentorluse/sponsorluse kaudu; tuletab meelde, et värbamine peab jääma tulemuspõhiseks ja olema kooskõlas liidu õigusega;

59. märgib, et 2024. aasta lõpus oli välisteenistuse ametikohtade

loetelus esitatud ametikohtade täitmise määr 95,3 % (võrrelduna 96,7 %-ga 2023 aastal); märgib ka, et tööjõu voolavus Euroopa välisteenistuses ulatus 2024. aastal 12,07 %-ni (2023. aastal 10,15 %); märgib, et selline kasv kajastab Euroopa välisteenistuse kui diplomaatilise teenistuse erilist struktuuri, mida iseloomustab liikmesriikide diplomaatilise korpuse ja muude liidu institutsioonide töötajate korrapärane rotatsioon ning muutumatu personalipoliitika kohaldamine;

60. märgib, et käimas on töö lähetatud riiklikke eksperte käsitleva 2014. aasta otsuse ajakohastamiseks ning muudetud tekst avaldatakse 2025. aastal; märgib, et Euroopa välisteenistus jätkas praktikaprogrammidega ning võttis 2024. aastal peakorteris vastu 62 praktikaprogrammis „Blue Book“ osalenud praktikanti ja 566 praktikanti 106-s liidu delegatsioonis; märgib, et 531 praktikandile viimati nimetatud kategooriast maksis palka kas Euroopa välisteenistus või muud institutsioonid, samas kui 35 üliõpilase puhul, kellele praktikatoetust ei makstud, oli praktika akadeemilise programmi kohustuslik osa; märgib ühtlasi, et Euroopa välisteenistus jätkas ka delegatsioonide noorte spetsialistide 2023.–2025. aasta programmi seitsmendat vooru ning liidu delegatsioonidesse lähetati 67 noort spetsialisti;

61. märgib, et 2024. aastal jätkas Euroopa välisteenistus ohutu, lugupidava ja eetilise töökeskkonna tugevdamist; väljendab heameelt, et austust ja väärikust töökohal käsitlevat kohustuslikku e-õpet on laiendatud, tunnistades ahistamist ja tegeledes sellega, kusjuures 2024. aastal läbis koolituse 1 900 töötajat; väljendab heameelt asjaolu üle, et 2024. aastal osales 57 % juhtidest sarnasel kohustuslikul koolitusel; tunnustab Euroopa välisteenistust selle eest, et ta pakkus 2024. aastal kriisipiirkondade töötajatele ja piirkondlikele julgeolekuametnikele vastupanuvõime ja traumade ohjamise alaseid koolitusi; väljendab ka heameelt otsuse vastuvõtmise üle, millega laiendatakse kaitset psühholoogilise ja seksuaalse ahistamise eest liidu delegatsioonide kohalikele töötajatele, kellel on nüüd ahistamissüüdistustega seoses juurdepääs Euroopa välisteenistuse ametlikele menetlustele;

62. võtab rahuloluga teadmiseks meetmed, mida Euroopa välisteenistus võttis 2024. aastal oma mitmekesisuse ja kaasamise tegevuskava (2023–2025) raames, eelkõige sihipärased meetmed soo, etnilise päritolu, puude, vanuse ja LGBTIQ+ rühmade osas; märgib sellega seoses, et Euroopa välisteenistus lisas koolitusele mitmekesisuse ja kaasamise teemad, andis LGBTIQ+ töötajatele teavet õigusliku ja kultuurilise olukorra kohta teenistuskoha riikides ning tugevdas mitmekesisusega seotud värbamispüüdlusi; tunnustab Euroopa välisteenistust ka selle eest, et ta ajakohastas puuetega inimeste tegevuskava, viis läbi puuetega seotud küsimusi käsitleva uuringu, koostas juurdepääsetavuse teabelehed liidu delegatsioonidele, kes korraldavad tema veebisaidi juurdepääsetavuse hindamise, ning

andis rahalist abi mittemeditsiiniliste kulude katmiseks 26-le töötajale, kellel on puuetega lapsed; kutsub Euroopa välisteenistust üles jätkama juhtivate ja mittejuhtivate töötajate korrapärast koolitamist mitmekesisuse, võrdsuse, kaasatuse ja kuuluvusega seotud küsimustes;

63. võtab küsimustiku põhjal teadmiseks, et 2024. aastal sai Euroopa välisteenistus 16 abitaotlust väidetava psühholoogilise ahistamise kohta, sealhulgas mitu taotlust sama töötaja kohta, mis viis nelja haldusuurimise algatamiseni, ning üks väidetav juhtum, mis puudutas komisjoni töötajat, edastati komisjoni pädevale asutusele; märgib, et neli ametlikku menetlust algatati ka liidu delegatsiooni kohalike töötajate suhtes, kuid esmapilgul ei leitud usutavaid tõendeid, mis õigustaksid haldusuurimise algatamist; märgib, et aasta jooksul käsitleti lõpuni kuus juhtumit ning vajaduse korral kohaldati distsiplinaar- või parandusmeetmeid, sealhulgas kahel juhul distsiplinaarkaristusi ja veel ühel juhul distsiplinaarkaristuseta hoiatust;

64. võtab küsimustiku põhjal teadmiseks, et komisjoni meditsiiniteenistuse kasutatava määratluse kohaselt tähendab pikaajaline haiguspuhkus puudumisi, mis ületavad 20 järjestikust päeva; märgib, et 2023. aastal oli 323 töötajat pikaajalisel haiguspuhkusel, mille keskmine kestus oli 83 päeva, kusjuures 2024. aastal suurenes see arv 338 töötajani ning haiguspuhkuse keskmine kestus oli lühem (77 päeva); märgib lisaks, et kuigi läbipõlemise juhtumite täpne arv ei ole teada, oli märkimisväärne osa haiguspuhkusest 2024. aastal seotud vaimse tervise probleemidega, nagu depressioon ja läbipõlemine; väljendab heameelt komisjoni algatuse üle töötada välja vaimse tervise strateegia, et luua struktureeritud ja kestlik raamistik vaimse tervise probleemide lahendamiseks töökohal, sealhulgas läbipõlemise ennetamiseks ja tööle naasmiseks; julgustab Euroopa välisteenistust looma ka ametliku töökoormuse hindamise mehhanismi;

65. võtab Euroopa välisteenistuse 2024. aasta aruande põhjal rahuloluga teadmiseks, et 2024. aastal ajakohastati puuetega inimeste tegevuskava ja 2025. aastal võeti vastu uus otsus laiendada Euroopa välisteenistuse sätteid, näiteks puuetega kolleegidele kohaldatavaid mõistlikke abinõusid, ka liidu delegatsioonide kohalikele töötajatele;

Eetikaraamistik ja läbipaistvus

66. märgib murega, et Euroopa Prokuratuur (EPPO) algatas 2025. aastal uurimise võimaliku hangetega seotud pettuse, korruptsiooni, huvide konflikti ja ametisaladuse rikkumise juhtumi kohta, millega seonduvad tõsised kahtlused konkurentsieeskirjade rikkumise kohta, mis on seotud asjaoluga, et Euroopa välisteenistus sõlmis aastatel 2021–2022 Euroopa Kolledžiga üheksakuulise koolitusprogrammi hankelepingu seoses ELi diplomaatilise akadeemia loomise

katseprojekti elluviimisega; rõhutab, et ELi diplomaatilise akadeemia loomine on strateegiline samm liidu diplomaatilise suutlikkuse tugevdamise ja tõelise Euroopa diplomaatilise kultuuri arendamise suunas; märgib, et uurimine keskendub sellele, kas Euroopa Kolledžit ja/või tema esindajaid teavitati eelnevalt pakkumismenetluse valikukriteeriumidest ja kas neil oli piisavalt põhjust arvata, et neile antakse projekti elluviimise õigus, enne seda, kui Euroopa välisteenistus hanketeate ametlikult avaldas; märgib ka, et pärast haaranguid Euroopa välisteenistuses ja Euroopa Kolledžis pidas Belgia politsei 2025. aasta detsembris kinni ja seejärel vabastas mitu kahtlusalust – endise komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja, kes oli sel ajal Euroopa Kolledži rektor ja ELi diplomaatilise akadeemia direktor, komisjoni Lähis-Ida, Põhja-Aafrika ja Pärsia lahe peadirektoraadi tolleaegse peadirektori ning Euroopa välisteenistuse endise peasekretäri; märgib murega, et Euroopa Kolledži rektor ja ELi diplomaatilise akadeemia direktor astusid tagasi seoses käimasoleva uurimisega, mis on seotud hanke-eeskirjade rikkumiste ja ELi diplomaatilise akadeemiaga; märgib, et selline olukord, kus avalik hange võib olla kallutatud kõrgharidusasutuse kasuks, võib õõnestada usaldust liidu institutsioonide vastu, kuna väited rikkumiste kohta riigihangetes võivad seada kahtluse alla läbipaistvuse, õigluse ja kandidaatide võrdse kohtlemise; mõistab siiski, et Euroopa Prokuratuuri uurimistega seotud faktide suhtes kohaldatakse rangeid konfidentsiaalsuseeskirju ja neid ei saa eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse raames avalikustada, ning rõhutab, et enne kohtumenetluse lõpuleviimist ei tohiks teha mingeid järeldusi; väljendab heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistus võttis kohustuse teha asjakohased dokumendid kättesaadavaks pärast kohtuliku uurimise lõpetamist; nõuab, et kõiki pettusekahtlusi uuritaks nõuetekohaselt, tehes Euroopa välisteenistusega täielikku koostööd; nõuab, et Euroopa välisteenistus, ilma et see piiraks käimasolevaid uurimisi, teeks sellest juhtumist süsteemseid järeldusi, et anda kindlad tagatised selle kohta, et sellised juhtumid tulevikus ei kordu; palub hoida eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni seega edasiste arengutega kursis; märgib, et toetuslepingu kohaselt, millega antakse ELi diplomaatiline akadeemia Euroopa Kolledži vastutusalasse, on kolledžil kohustus esitada kulude kontrolli aruanne koos oma lõpparuandega, mille koostab välisaudiitor ja mis esitatakse varsti 2024. aasta kohta, tagades aastatel 2022–2024 kulutatud 1,8 miljoni euro täieliku läbipaistvuse; võtab samuti teadmiseks, et 2025. aasta detsembri lõpus algatas Euroopa välisteenistus nõukogu otsuse (ÜVJP) 2024/1472[3] (millega luuakse ELi diplomaatiline akadeemia) läbivaatamise protsessi, algatades sõltumatu välishindamise, et hinnata ELi diplomaatilise akadeemia ja Euroopa Kolledži

---

3 Nõukogu 21. mai 2024. aasta otsus (ÜVJP) 2024/1472, mis käsitleb Euroopa Liidu Diplomaatilist Akadeemiat (ELT L, 2024/1472, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1472/oj).

tulemuslikkust ELi diplomaatilise akadeemia haridus- ja koolitustegevuse rakendamisel; kutsub Euroopa välisteenistust üles jagama eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooniga nii kulude kontrolli aruannet kui ka välishindamist, et tagada aruandekohustus ja läbipaistvus; kutsub Euroopa välisteenistust üles esitama Euroopa Parlamendile üksikasjalikku teavet siseauditi talituse hangetega seotud soovituste rakendamise kohta; nõuab, et Euroopa välisteenistus avaldaks 2024. aastal hankemenetluste tugevdamiseks loodud rakkerühma järeldused ja soovitused, et võimaldada avalikku kontrolli nende rakendamise üle ja võimaldada teistel liidu institutsioonidel saada kasu Euroopa välisteenistuse poolt hankemenetluste parandamisel saadud õppetundidest; võtab lisaks teadmiseks ELi diplomaatilise akadeemia juhtkomitee 18. detsembri 2025. aasta koosolekul tehtud otsuse taotleda, et Euroopa Kolledž tagaks ELi diplomaatilise akadeemia uue direktori ametisse nimetamiseks läbipaistva ja konkurentsivõimelise värbamisprotsessi, mis põhineb vaba ametikoha teate avaldamisel; väljendab heameelt selle üle, et juhtkomitee nõudis lisaks, et ELi diplomaatilise akadeemia direktori ametikoht eraldataks Euroopa Kolledži rektori ametikohast; rõhutab vajadust valvsa ja toimiva parlamentaarse järelevalve järele, et kaitsta hangete usaldusväärsust, eetikastandardeid ning liidu finantshuvide ja maine kaitset; kordab, et läbipaistvus ja usaldusväärne finantsjuhtimine liidu avaliku sektori vahendite kasutamisel peab jääma kõigi liidu institutsioonide ja asutuste, sealhulgas Euroopa välisteenistuse aluspõhimõtteks ning et see põhimõte on nurgakivi, et säilitada kodanike usaldus liidu välistegevuse vastu; on veendunud, et Euroopa Prokuratuuri uurimist ei tohiks kasutada selleks, et õõnestada ELi diplomaatilise akadeemia rolli, mille lisaväärtust tuleb täielikult tunnustada, eelkõige võttes arvesse osalejatelt ja liikmesriikidelt saadud pidevalt positiivset tagasisidet;

67. võtab teadmiseks Euroopa välisteenistuse aruande, mille kohaselt kujunes 2023. aastal vastu võetud pettustevastase strateegia kohaldamise esimesel täisaastal välja tugevam ja sidusam pettustevastane struktuur, mis suurendas institutsiooni üldist usaldusväärsust ja läbipaistvust; märgib, et seda strateegiat rakendati tõhustatud pettuseteadlikkuse koolituste ja ennetusmeetmetega, mis on paremini kooskõlas peakorteri ja delegatsioonide eri personalirühmade konkreetsete kohustustega, sisesuuniste levitamise ja turvaliste teatamiskanalite tõhustamisega; märgib, et Euroopa välisteenistuse töötajad võivad osaleda pettustevastases õppes, mille Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) töötas välja komisjoni pettustevastase strateegia meetme rakendamise raames eesmärgiga töötada koos Euroopa välisteenistusega välja ühine eetika- ja pettustevastase võitluse koolituskava; väljendab heameelt 16 ametialase käitumise põhimõtte jätkuva edendamise üle kohustuslikel eetika ja aususe ning ahistamisvastase poliitika kursustel;

68. võtab küsimustiku põhjal teadmiseks, et Euroopa välisteenistus registreeris 2024. aastal kaks rikkumisest teatamise juhtumit; märgib, et OLAF uuris mõlemat juhtumit ja lõpetas need soovitusi andmata kas pärast uurimist või valikuetapis; võtab Euroopa välisteenistuse 2024. aasta aruande põhjal rahuloluga teadmiseks, et välisteenistus alustas tööd asutusesisese rikkumisest teatajate poliitika väljatöötamiseks; palub teavitada Euroopa Parlamenti selles küsimuses tehtud edusammudest; nõuab, et Euroopa välisteenistuse rikkumisest teatajate raamistik hõlmaks konfidentsiaalset teatamist, kõigi töötajate kategooriate, sealhulgas kohalike töötajate kaitset survemeetmete eest ning iga-aastast anonüümset teatamist juhtumitest ja tulemustest;

69. võtab küsimustiku põhjal teadmiseks, et Euroopa välisteenistus registreeris 2024. aastal kolm huvide konflikti deklaratsiooni; märgib, et kahel hankemenetlustega seotud juhul tehti kindlaks võimalik huvide konflikti oht ja see maandati, vabastades asjaomased töötajad teatavatest hangetega seotud kohustustest; märgib ühtlasi, et kolmandal juhul, mis puudutas kulude hüvitamist, huvide konflikti ei tuvastatud, kuna töötajal ei olnud hüvitise arvutamisel kaalutlusõigust; märgib, et Euroopa välisteenistus sai 16 teadet teenistusjärgse tegevuse kohta, sealhulgas viis teadet erasektorisse ülemineku kohta, ning keelas kaks nn pöördukse juhtumit, kehtestamata seejuures endistele töötajatele ooteaega;

70. märgib, et 2024. aastal edastati OLAF-ile 11 kahtlustatavat juhtumit, millest seitse lükati valikuetapis tagasi ja üks lõpetati soovitusi andmata; märgib ka, et kolm juhtumit – hankemenetluste, lepingute täitmise ja personaliküsimustega seotud võimalik väärkäitumine või eeskirjade eiramine – olid endiselt uurimise all; märgib ka, et 2023. aastal Euroopa välisteenistusega seoses algatatud 13 OLAF-i uurimisest on kümme pooleli, neist üks on seotud reservatsiooniga, mille liidu delegatsioon Sierra Leones esitas seoses pettusekahtlusega, mis on seotud selle liidu delegatsiooni halduseelarvega; kutsub Euroopa välisteenistust tegema käimasolevate juhtumite puhul jätkuvalt igati pühendunult tihedat koostööd OLAF-iga ja võtma järelmeetmeid kõigi seni täitmata OLAF-i soovituste osas;

71. märgib, et 2024. aastal käsitles Euroopa välisteenistus 19 Euroopa Ombudsmanilt saadud päringut, millest kümme puudutas halduskü simusi (sealhulgas hilinenud vastuseid), viis puudutas dokumentidele juurdepääsu ja neli personaliküsimusi, ning mitut mitteametlikku teabenõuet, mis olid peamiselt seotud lähetuste, tegevuse ja dokumentidele juurdepääsuga; märgib rahuloluga, et Euroopa Ombudsman ei leidnud ühegi 2024. aastal algatatud ja lõpule viidud uurimise osas haldusomavoli juhtumeid;

72. taunib asjaolu, et Euroopa välisteenistus ei ole kolmandate riikidega sõlmitud koostöölepingute rakendamist nõuetekohaselt läbi

vaadanud, sealhulgas hinnanud nende tingimuste ja inimõiguste klauslite järgimist; rõhutab, et see tegematajätmine on eriti ilmne Kuubaga sõlmitud poliitilise dialoogi ja koostöö lepingu puhul, mis kümme aastat pärast selle allkirjastamist on ebaõnnestunud kõigis valdkondades, alates inimõiguste austamisest, sealhulgas enam kui tuhande poliitvangi vangistamisest 2025. aasta lõpuks, kuni Havanna kahjuliku mõjuni Euroopa julgeolekule, sealhulgas tiheda poliitilise ja sõjalise koostööni Moskva ja Minski režiimidega, mida näitab eelkõige asjaolu, et kuubalastest on saanud suurim palgasõdurite rühm, kes toetab Venemaa vägesid nende Ukraina-vastases agressioonis, ning nende osalemine sabotaažiaktides ELi territooriumil, nagu oli hiljuti näha Leedus; märgib, et vaatamata lepingu paljude sätete jõhkrale rikkumisele ei ole aktiveeritud ei peatamis- ega lõpetamisklausleid, samal ajal kui liidu rahalised vahendid on jätkuvalt suunatud Kuubasse, kus kommunistlik režiim kontrollib kogu majandust, kuritarvitab neid vahendeid ja saab poliitilise dialoogi ja koostöö lepingu alusel tehtavast koostööst poliitilise legitiimsuse; on seisukohal, et sellised režiimid ei tohi enam saada kasu privilegeeritud koostööst Euroopa Liiduga ning et liidu maksumaksjate raha ei tohi selliste režiimide jaoks kasutada; nõuab seetõttu lepingu artikli 86 aktiveerimist ja lepingu lõpetamist; kutsub kontrollikoda üles vaatama kiiresti läbi kogu Kuubale alates 2016. aastast antud liidu toetuse;

73. märgib, et komisjoni asepresidendina on komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja kohustatud järgima läbipaistvusregistri reegleid; rõhutab, et kuigi välisteenistus ei ole institutsioon Euroopa Liidu lepingu artikli 13 tähenduses ega osale otseselt liidu õigusloomes, on tal siiski liidu õigusaktide osas oluline roll seoses sanktsioonide kohta tehtavate otsuste ja rahvusvaheliste kaubanduslepingute läbirääkimistega, millel on märkimisväärne regulatiivne mõju; kutsub Euroopa välisteenistust üles võtma vastu läbipaistvusregistri standarditega kooskõlas olevad sisemised läbipaistvusmeetmed, sealhulgas avaldama ennetavalt asjaomase kõrgema juhtkonna kõrgetasemelised kohtumised, kui see ei kahjusta Euroopa välisteenistuse julgeolekutundlikku diplomaatiat; märgib järelmeetmete aruande põhjal rahuloluga, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja algatas laiema arutelu selle küsimuse käsitlemiseks välismõõtmes ning soovitusi on oodata 2025. aasta lõpuks; palub Euroopa välisteenistusel hoida Euroopa Parlamenti selles küsimuses tehtud edusammudega kursis;

Digitaliseerimine, küberturvalisus ja andmekaitse

74. võtab küsimustiku põhjal teadmiseks, et infotehnoloogiaga seotud kulud (sealhulgas projektid, seadmed ja küberturvalisus) vähenesid 6,1 % võrra 26,04 miljonilt eurolt 2023. aastal 24,45 miljonile eurole 2024. aastal; märgib, et peakorteri IT-kulud suurenesid 2024. aastal 37,2 %, mis oli peamiselt tingitud suurtest investeeringutest, millega

toetati Euroopa välisteenistuse rakenduste migratsiooni, samal ajal vähendati liidu delegatsioonide kulusid märkimisväärselt pärast 2023. aastal tehtud suuri investeeringuid riistvara uuendamisse ja ühenduvusse liidu delegatsioonides;

75. tuletab meelde, et Euroopa välisteenistus hakkas 2023. aastal majutama ja haldama oma tehisintellektikeskkonda, mis võimaldas kontseptsiooni tõendamist, nagu ülevaated, koosolekute protokollid ja digiassistent; väljendab heameelt selle üle, et 2024. aastal võeti vastu Euroopa välisteenistuse tehisintellekti strateegia, millega edendatakse inimkeskset lähenemisviisi tehisintellektile kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2024/1689[4], tagades eetilised ja usaldusväärsed süsteemid ning suunised kolmandate isikute generatiivse tehisintellekti kasutamiseks; väljendab heameelt asjaolu üle, et Euroopa välisteenistus laiendas dokumendikeskset koostööplatvormi (HIVE) väliskasutajatele, näiteks liikmesriikide kasutajatele, ja juhtimissüsteemi (HR HUB) liidu delegatsioonide kohalikele töötajatele;

76. rõhutab, et tehisintellekti vahendite kasutuselevõtuga välistegevuses peavad kaasnema ranged andmekaitse, põhiõiguste, läbipaistvuse ja inimjärelevalve kaitsemeetmed, sealhulgas liidu delegatsioonides ja koostöös kolmandate riikide partneritega; nõuab, et Euroopa Parlamendile esitataks korrapäraselt aruandeid Euroopa välisteenistuse tehisintellekti strateegia rakendamise kohta;

77. tunnustab Euroopa välisteenistust meetmete eest, mille eesmärk on suurendada küberturvalisuse alast valmisolekut korrapäraste julgeolekualaste ülevaadete kaudu, kuhu on kaasatud paljud töötajad ja seotud isikuid, ning eri kasutajarühmade, sealhulgas piirkondlike julgeolekuametnike ja liidu delegatsioonide julgeolekukoordinaatorite taotlusel korraldatud koolituste ja andmepüügi matkimise õppuste kaudu; kutsub Euroopa välisteenistust üles korraldama kohustuslik küberturvalisuse koolitus kõigile Euroopa välisteenistuse töötajatele; võtab küsimustiku põhjal rahuloluga teadmiseks vahendid (nagu Euroopa välisteenistuse infoturbekeskus), mille abil Euroopa välisteenistus saab seirata küberohte ja teha reaalajas kindlaks turvanõrkused;

78. tunnustab Euroopa välisteenistust digivahendite ja -süsteemide eest, mida ta kasutab välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumise vastases võitluses, nagu välisriigist lähtuvaid

---

4 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta määrus (EL) 2024/1689, millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 300/2008, (EL) nr 167/2013, (EL) nr 168/2013, (EL) 2018/858, (EL) 2018/1139 ja (EL) 2019/2144 ning direktiive 2014/90/EL, (EL) 2016/797 ja (EL) 2020/1828 (tehisintellekti käsitlev määrus) (ELT L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

infomanipulatsioone ja sekkumisi puudutava teabe jagamise ja analüüsimise keskus või kiirhoiatussüsteem; võtab küsimustiku põhjal ka teadmiseks kõigile liidu institutsioonidele kättesaadava desinformatsiooni vastu võitlemise e-õppe kursusega alustamise ning desinformatsiooni käsitleva ÜJKP käsiraamatu koostamise lõpuleviimise, mille eesmärk on toetada liidu sõjaliste ja tsiviilmissioonide kohapealseid töötajaid; väljendab heameelt teadlikkuse suurendamise algatuse EUvsDisinfo käimasoleva arendamise üle ja rõhutab, kui oluline on edasine koostöö liikmesriikidega, et tegeleda hübriidohtudega kohapeal tõhusamalt;

79. võtab küsimustiku ja Euroopa välisteenistuse 2024. aasta aruande põhjal teadmiseks, et Euroopa välisteenistus tuvastas ligi 27 000 hoiatust, millest 348 vajasid lisauurimist; märgib, et neist 57 leidsid kinnitust küberrünnakutena ning neist viiel oli märkimisväärne mõju Euroopa välisteenistuse tegevusele; märgib rahuloluga, et Euroopa välisteenistus tegi kindlaks ründajate taktika, meetodid ja toimingud ning kasutas seda analüüsi oma vastumeetmete tugevdamiseks; palub selgitust selle kohta, mil määral need rünnakud mõjutasid institutsiooni tegevust;

Hooned ja turvalisus

80. märgib, et 2024. aastal oli Euroopa välisteenistuse käsutuses büroodeks ja delegatsioonide juhtide residentsideks kasutatavast 328 liidu delegatsioonide hoonest ning kolmest Brüsseli peakorteris asuvast bürookontorihoonest koosnev ülemaailmne võrgustik; märgib, et 2024. aasta lõpus olid Euroopa välisteenistuse käsutuses kolm hoonet Brüsselis kogupindalaga 87 506 m² ja 175 kolmandates riikides asuvat liidu delegatsioonide büroohoonet pindalaga 287 000 m²; märgib lisaks, et liidule kuulus 23 % nimetatud liidu delegatsiooni ruumidest ning ülejäänud 77 % üüriti; võtab küsimustiku põhjal murega teadmiseks ressursside nappuse, mis piirab Euroopa välisteenistuse kinnisvarapoliitika rakendamist, arvestades seda, et Euroopa välisteenistus vajab rohkem taristueksperte, et suurendada oma suutlikkust viia ellu kinnisvaraprojekte;

81. märgib rahuloluga, et Euroopa välisteenistus kinnitas, et soovib säilitada 145 liidu delegatsioonist koosneva võrgustiku ja tugevdada ühe delegatsiooni põhimõtet; märgib, et käimasoleva ajakohastamise eesmärk on suurendada tõhusust ja viia võrgustik kooskõlla liidu prioriteetidega, võttes seejuures arvesse eelarvepiiranguid; rõhutab, et finantstingimuste paranemiseni jätkuvad ranged kokkuhoiumeetmed, komisjoniga peetavad arutelud kulude jagamise üle ja peamiste liidu delegatsioonide sihipärane tugevdamine; kutsub Euroopa välisteenistust üles rakendama delegatsioonides korrapärast töökoormuse hindamist ja personalivajaduse metoodikat, mis on seotud riskitaseme ja volituste laiendamisega, et vältida läbipõlemist ja parandada töötajate hoidmist; väljendab muret

kavatsuse pärast teha delegatsioonides kategooriate ja vahendite osas uusi eristusi; taunib asjaolu, et mõne liidu delegatsiooni suuruse ja töötajate arvu vähendamine, minnes algselt arenguabile ja majanduskoostööle keskendumiselt üle mõnele strateegilisele huvile, võib kahjustada liidu operatiivtegevust ja kohalolekut kolmandates riikides ning pärssida Euroopa välisteenistuse suutlikkust täita oma volitusi ja kaitsta liidu väärtusi, pöörates erilist tähelepanu liidu suhetele maailma lõunapoolsete riikide ja lõunanaabrusega; kutsub Euroopa välisteenistust üles hoidma oma keskset rolli ja strateegilist prioriteeti Vahemere piirkonnas, tuginedes liidu geopoliitiliste probleemide põhjalikule hindamisele, jätkates samal ajal oma senist koostööd idapoolsete naaberriikidega;

82. kordab, et eelarvepiirangud võivad tuua kaasa liiga paljude liidu saatkondade sulgemise ja lükata edasi turvarajatiste püstitamise mitmes liidu delegatsioonis, mis pärsib Euroopa välisteenistuse suutlikkust täita oma volitusi ja kaitsta liidu väärtusi ning tagada nõuetekohane hoolsuskohustus liidu delegatsioonide kõigi töötajate suhtes; nõuab tungivalt, et liikmesriigid annaksid Euroopa välisteenistusele ja komisjonile piisavalt rahalisi vahendeid, millega tagada liidu delegatsioonide võrgustiku puutumatuna hoidmine, mis annab märku liidu ülemaailmsest tegevusest;

83. kutsub Euroopa välisteenistust üles tugevdama praktilisi koordineerimismehhanisme liikmesriikide diplomaatiliste esindustega kolmandates riikides, sealhulgas ühiste teenuste, ühise logistilise korralduse ja tõhustatud teabevahetuse kaudu, et maksimeerida tõhusust ning tagada liidu ja riiklike vahendite optimaalne kasutamine;

84. võtab küsimustiku põhjal teadmiseks, et Euroopa välisteenistus jätkas 2024. aastal oma koostöökeskkonna ja uute töömeetodite poliitika elluviimist, sealhulgas kogu liitu hõlmavat brändimist peakorterites ja delegatsioonides; rõhutab, et selle meetodiga asendatakse üksikud bürood mitmeotstarbeliste aladega, et parandada ruumitõhusust, toetada meeskonnatööd ja vähendada keskkonnamõju; märgib ühtlasi, et neid projekte arutatakse töötajate esindajatega Euroopa välisteenistuse personalikomitees ning Belmonti hoone osas algatati spetsiaalne personaliuuring;

85. võtab Euroopa välisteenistuse 2024. aasta aruande põhjal teadmiseks, et Euroopa välisteenistus saavutas edukalt oma 2024. aasta peamised kinnisvaraalased prioriteedid, muu hulgas viidi lõpule NEO hoonekompleksi renoveerimine, paigutati kriisiohjamise ja luuredirektoraadid ümber turvalisemasse ja energiatõhusamasse asukohta ning tehti suuri edusamme Schumani hoone renoveerimisel;

86. võtab küsimustiku põhjal teadmiseks, et julgeolekutaseme halvenemise tõttu maailmas pidi Euroopa välisteenistus 2024. aastal

tugevdama julgeolekustruktuure; väljendab heameelt selle üle, et 2025. aasta eelarvet suurendati 10 miljoni euro võrra, et tugevdada liidu delegatsioonide turvataristut; võtab teadmiseks Euroopa välisteenistuse eesmärgi vähendada turvastandarditele mittevastavate liidu delegatsioonide arvu ligikaudu 15 % uute rajatiste ja aegunud süsteemide väljavahetamise abil;

87. võtab Euroopa välisteenistuse 2024. aasta aruande põhjal teadmiseks, et 2024. aasta lõpuks suurenes ühispaiknemise kokkulepete arv 137-ni (45 liikmesriikide ja partnerriikidega ning 92 muude liidu partneritega); märgib, et ühispaiknemine on kiiresti sagenenud: viimase kuue aasta jooksul üle kahe korra ja alates 2011. aastast rohkem kui kuus korda; rõhutab, et ühispaiknemine kohaldub nüüd 8 %-le liidu delegatsioonide bürooruumidest ja hõlmab 80 liidu delegatsiooni, kusjuures kestlikkuse põhimõtteid kohaldatakse järjepidevalt kõigis jagatud töökeskkondades;

88. väljendab heameelt asjaolu üle, et Euroopa välisteenistus keskendub sellele, et tema hoonetesse pääseksid ka puudega ja piiratud liikumisvõimega inimesed; võtab küsimustiku põhjal teadmiseks, et 2024. aastal toimusid korrapärased kohtumised Euroopa välisteenistuse kinnisvaraosakonna, julgeolekuosakonna ja muude komisjoni talitustega, et vahetada muu hulgas parimaid tavasid hoonete ligipääsetavuse ja evakueerimise kohta;

Keskkond ja kestlikkus

89. juhib tähelepanu Euroopa välisteenistuse 2024. aasta energiatõhususe ja taastuvenergia algatustele, sealhulgas valgustite asendamisele LED-lampidega ja Schumani hoone renoveerimisele uusi tööviise arvestades, vee- ja küttetorude isoleerimisele, kütte-, ventilatsiooni- ja kliimasüsteemide optimeerimisele ning standarditud temperatuuri seadepunktidele; võtab teadmiseks kesksete jäätmesorteerimisjaamade järkjärgulise paigaldamise Schumani hoonesse ning nende täieliku kasutuselevõtu Belmonti ja NEO hoonetes koos käimasolevate energiasäästumeetmetega; võtab teadmiseks, et ostetud elekter oli 100 %-liselt taastuvelekter (1 569 miljonit eurot) ja kohapeal toodeti päikeseenergiat 22,286 kWh, kusjuures Schumani hoone süsinikuheite vähendamise kava 2050. aastaks ühendab lühiajalised juhtimis- ja isolatsioonimeetmed pikaajaliste uuendustega, nagu päikeseenergiaseadmed ja gaasikütte asendamine soojuspumpadega;

90. võtab teadmiseks Euroopa välisteenistuse esimese põhjaliku hinnangu oma 2024. aasta CO_2 jalajälje kohta seoses keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) registreerimisega; märgib, et see hindamine hõlmas peakorteri hooneid ja tsentraalselt hallatavat mõjuala 3 tegevust ning näitas, et mõjuala 2 turupõhine heide oli null, kuna osteti 100 %-liselt taastuvelektrit, CO_2-mahukus vähenes 4,6 CO_2 ekvivalenttonnilt

täistööaja ekvivalendi kohta 2019. aastal 3,4 CO_2 ekvivalenttonnile täistööaja ekvivalendi kohta 2024. aastal (–28 %), kusjuures jalajälg sisaldas ligikaudu 20 % mõjuala 1 ja 80 % mõjuala 3 heitest;

91. väljendab heameelt Euroopa välisteenistuse suurema pühendumuse üle kestlikule liikuvusele, sealhulgas peakorteri uue pendeltöötamise poliitika vastuvõtmise üle 2024. aasta lõpus, millega suurendatakse ühistranspordi hüvitamist 90 %-ni alates 2025. aasta jaanuarist; võtab teadmiseks meetmed keskkonnamõju vähendamiseks, millega jõuti 2024. aastal selleni, et 64 % lennukiga läbitud vahemaast toimus turistiklassis (ületades EMASi eesmärki 60 % 2030. aastaks), prioriteediks seati raudtee kasutamine lühireisidel, nähti ette autoga toimuva töötajate pendelrände vähendamine 17 %-lt 2024. aastal 13 %-le 2027. aastal ning edendati jalgrattasõidu ja jalgsi liikumise algatusi paremate rajatiste ja teadlikkuse suurendamise kampaaniate kaudu;

92. tunnustab asjaolu, et kestlikkusega seotud kaalutlused on lisatud hangetesse hankevormide keskkonnahoidlike riigihangete klauslite abil; märgib, et 2024. aastal sisaldas 38 % peakorteri suure maksumusega lepingutest ja 87 % hankevormidest keskkonnahoidlike riigihangete klausleid; märgib rahuloluga, et liidu delegatsioonid kohaldasid sõidukite, IT-seadmete ja puhastusteenuste hangetes keskkonnahoidlikkuse kriteeriume ning 2025. aastaks on kavandatud lisameetmed, sealhulgas sihtotstarbeline keskkonnahoidlike riigihangete teabekeskus liidu delegatsioonide jaoks platvormil „HIVE“; märgib, et 2024. aastal sõlmiti 16 suure maksumusega pakkumust koos keskkonnatoime näitajatega ja allkirjastati kuus keskkonnahoidlike riigihangetega seotud lepingut;

Institutsioonidevaheline koostöö

93. võtab küsimustiku põhjal teadmiseks, et Euroopa välisteenistus jätkas tihedat koostööd OLAF-i ja asjaomaste komisjoni peadirektoraatidega komisjoni pettustevastase strateegia rakendamisel, eelkõige ühiste koolitusprogrammide ja ühise pettustevastase koolituskava väljatöötamise ning sihipäraste meetmete kaudu, et tegeleda konkreetsete pettuseriskidega liidu delegatsioonides; märgib rahuloluga, et Euroopa välisteenistus tugevdas oma tegevusraamistikku ning allkirjastas 2024. aasta juunis töökorra Euroopa Prokuratuuriga;

94. tuletab meelde, et 2023. aastal pidasid Euroopa Parlament, nõukogu ja Euroopa välisteenistus tehnilisi arutelusid Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahel ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas 2002. aastal sõlmitud institutsioonilise kokkuleppe asendamise üle; märgib järelmeetmete aruande põhjal murega, et 2024. aastal selles küsimuses Euroopa Parlamendi valimiste ja uue komisjoni ametisse nimetamise protsessi tõttu muutusi ei toimunud;

95. tuletab meelde, et aluslepingute kohaselt on liidu välistegevuse ja Euroopa välisteenistuse eesmärk toetada, koordineerida ja täiendada liikmesriikide diplomaatilist tegevust; rõhutab tiheda koostöö tähtsust ebatõhususe vältimiseks;

96. väljendab heameelt asjaolu üle, et Euroopa välisteenistuse kommunikatsioonimeetmeid koordineeritakse ja ühtlustatakse teiste institutsioonidega ELi teabevahetusjuhtide võrgustiku, Euroopa Parlamendi ja komisjoniga loodud institutsioonidevaheliste platvormide ning RELEXi kultuuripärandi kaitse ja rahvusvaheliste kultuurisuhete allrühma kaudu;

Kommunikatsioon

97. võtab küsimustiku põhjal teadmiseks, et Euroopa välisteenistus eraldas avaliku teabe ja ürituste jaoks 1 745 000 eurot, millele lisandus 107 968,67 eurot C5-vahendeid, kusjuures täitmise määr oli 2024. aastal 99,70 %; rõhutab, et selle rahastusega toetati digiteenuste, kommunikatsiooni- ja graafikatoodete hankeid ning avalike ürituste, näiteks Euroopa päeva korraldamist; märgib ühtlasi, et eelarvest rahastati ka veebisisu tootmist ja levitamist, välisteenistuse sotsiaalmeediakontode haldamist ning liidu delegatsioonide abistamist digitaalse kohalolu tugevdamisel;

98. võtab küsimustiku ja Euroopa välisteenistuse 2024. aasta aruande põhjal teadmiseks, et Euroopa välisteenistus laiendas märkimisväärselt oma strateegilist kommunikatsiooni, üldsuse teavitamist ja kultuuridiplomaatiat, ühendades ülemaailmsed digikampaaniad, suured avalikud üritused ja tugevdatud rahvusvaheliste kultuurisuhetega seotud tegevuse; märgib, et digikampaaniad jõudsid laia publikuni ja edendasid liidu põhiprioriteete, sealhulgas inimõigusi, kliimameetmeid ja Ukraina toetamist, samal ajal aitasid uuenduslikud formaadid kaasata nooremat elanikkonda; märgib, et avalikud üritused, nagu avatud ustega Euroopa päev ja Euroopa välisteenistuse külastusprogramm, aitasid liidu poliitikat paremini mõista; rõhutab, et Euroopa välisteenistus edendas kultuurialgatusi, sealhulgas muuseumide koostöödialoogi Aafrikaga, seminare kultuurilise mitmekesisuse teemal ja kultuuripärandi konverentsi, mis korraldati koos nõukogu roteeruva eesistujariigiga, valmistades samal ajal ette juhtprojekte, nagu liidu osalemine Osakas toimuval maailmanäitusel;

99. julgustab jätkama suhtlemise tihendamist kolmandate riikide kodanikega liidu poliitika teemal ning suurendama koordineerimisalaseid püüdlusi, et suurendada liidu rahastatavate projektide nähtavust, eelkõige kandidaatriikides, eesmärgiga võidelda pahausksete osalejate katsete vastu õõnestada liidu püüdlusi; kordab lisaks oma üleskutset komisjonile tagada täielik nähtavus ja üldsuse teadlikkus liidu toetusest ja investeeringutest kolmandates riikides koos selgete viidete ja liidu lipuga;

100. võtab küsimustiku ja Euroopa välisteenistuse 2024. aasta aruande põhjal teadmiseks, et 2024. aastal võttis Euroopa välisteenistus suuremad kohustused liidu andmestrateegia ja digitaalse suveräänsuse strateegia osas, tagades isikuandmete kaitse üldmäärusega kooskõlas olevad ranged sotsiaalmeedia tavad, tugevdades julgeoleku- ja juurdepääsukontrolli ning vähendades sõltuvust üksikutest välistest teenuseosutajatest; rõhutab, et platvormide mitmekesistamine, sealhulgas Bluesky ja Threadsi kasutuselevõtt, koos liidu hallatavate juhtimisvahendite kasutamisega, töötajate süstemaatiline koolitamine ning korrapärased riski- ja desinformatsioonihinnangud aitavad suurendada vastupanuvõimet ja kaitsta liidu kommunikatsiooni suveräänsust.

101. märgib, et Euroopa välisteenistus jõudis oma kampaania EUvsDisinfo kaudu rohkem kui 38 miljoni kasutajani ja dokumenteeris 2024. aastal rohkem kui 18 000 juhtumit, mis näitab Kremli-meelse desinformatsiooni ulatust ja süsteemset olemust.